

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
дошкільного підрозділу
Гімназії «Сузір'я-19»
Протокол № 22
від 28 серпня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Гімназії «Сузір'я-19»

_____ **Неля ОВЧАРЕНКО**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

дошкільного підрозділу
Гімназії «Сузір'я-19»
на 2023/2024 навчальний рік

Олександрія-2023

ЗМІСТ

Розділ I. Загальні положення		
1.1.	Короткі відомості про Гімназію «Сузір'я-19»	3
1.2.	Мета та завдання освітньої програми дошкільного підрозділу	4
1.3.	Очікувані результати освітньої роботи	5
Розділ II. Пріоритетні завдання		
2.1.	Пріоритетні завдання педагогічного колективу на 2023/2024 навчальний рік	6
2.2.	Завдання педагогічного колективу на літній оздоровчий період	6
2.3.	Шляхи реалізації пріоритетних завдань	7
Розділ III. Особливості організації освітнього процесу. Інноваційна та експериментальна діяльність		
3.1.	Особливості організації освітнього процесу у закладі	8
3.2.	Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу	8
3.3.	Розподіл занять на тиждень/граничне навантаження на дитину	10
3.4.	Розклад занять на 2023/2024 навчальний рік	12
3.5.	Система фізкультурно-оздоровчої роботи	13
3.6.	Про інтеграцію освітнього процесу	16
3.7.	Інноваційна освітня діяльність	17
3.8.	Гурткова робота	19
Розділ IV. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності		
4.1.	Базовий компонент дошкільної освіти (2021)	19
4.2.	Програма «Дитина»	20
4.3.	Парціальна програма «Україна – моя Батьківщина»	21
4.4.	Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу: навчальні видання	21
Розділ V. Інструменти забезпечення якості освіти		
5.1.	Кадровий склад дошкільного підрозділу	22
5.2.	Якісний аналіз педагогічних працівників на 2023/2024 навчальний рік	23
5.3.	Матеріально-технічне забезпечення дошкільного підрозділу	24
5.4.	Першочергові проблеми дошкільного підрозділу на перспективу	28
Розділ VI. Планування освітньої діяльності		
6.1.	Вихідні положення щодо планування освітньої діяльності у дошкільному підрозділі закладу	28
6.2.	Річне перспективне планування освітньої діяльності за тематичними освітніми блоками	29
6.3.	Основні структурні компоненти місячного перспективного планування освітньої роботи	29
6.4.	Планування роботи з батьками: діяльність Консультативного центру для батьків	30
Розділ VII. Інструменти проведення моніторингу освітнього процесу		
7.1.	Завдання моніторингового дослідження	32
7.2.	Комплексна оцінка рівня розвитку дитини-дошкільника	32
7.3.	Основні критерії визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку та її готовності до навчання у НУШ	35
Розділ VIII. Основні показники реалізації освітньої діяльності		
8.1.	Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні її вступу до НУШ	43

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Загальні відомості про заклад

Гімназія «Сузір'я-19» Олександрійської міської ради Кіровоградської області створено на базі Навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 19 – дошкільний навчальний заклад «Лісова казка» на підставі рішення Олександрійської міської ради від 17 травня 2022 року № 435 «Про приведення типів та найменувань закладів загальної середньої освіти у відповідність до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» та знаходиться в комунальній власності Олександрійської територіальної громади.

Сьогодні Гімназія «Сузір'я-19» – це заклад освіти, що має таку структуру:

-дошкільний підрозділ у складі гімназії, до якого входять 5 дошкільних груп, у яких виховуються 100 дітей від 2 до 6 років.

-гімназія налічує 460 учнів, які навчаються у 20 класах. Середня наповнюваність у класах - 23 учні.

Дошкільний підрозділ у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Положенням про заклад дошкільної освіти, іншими нормативно-правовими актами.

Юридична адреса : вул.Скіфська,10, місто Олександрія, Кіровоградська область, 28000.

E-mail: lkazka19@gmail.com

Код ЄДРПОУ 24145832

Мова освітнього процесу українська.

Режим роботи: заклад працює за п'ятиденним режимом роботи, 5 груп з 10,5-ти годинним перебуванням дітей, працює чергова група з 17.30-18.30.

Кількість дітей у закладі: 100 (планова наповнюваність 132)

Приміщення І поверху закладу розраховано на 5 груп:

Група раннього віку (від двох до трьох років)-15 дітей.

Групи передшкільного віку (від трьох до шести /семи років):

- Група молодшого дошкільного віку (від 3 до 4 років) - 22 дітей;
- Група середнього дошкільного віку (від 4 до 5 років) - 22 дітей;
- Група старшого дошкільного віку (від 5 до 6 (7) років) - 24дітей;
- Перший клас на базі дошкільного підрозділу - 18 дітей.

Освітня програма дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених оновленим **Базовим компонентом дошкільної освіти-2021** та оновленою **Освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина».**

Освітня програма включає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання дошкільників (набуття дитиною компетентностей, визначених БКДО);

- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічну послідовність їх реалізації;

- форми організації освітнього процесу;

- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;

- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля, формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток;

- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;

- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Розширення, урізноманітнення, окультурення, широке використання в освітньому процесі особистісного досвіду дошкільника є *стратегією організації освітньої діяльності* у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19».

1.1. Мета та завдання освітньої програми

Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі; створення у закладі інтегрованої освіти.

Завдання освітньої програми:

- забезпечення якісної організації освітнього процесу в дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19»;

- оновлення змісту дошкільної освіти;

- створення умов, комфортних для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі; збагачення розвивального предметно-ігрового середовища відповідно до інтересів та потреб дошкільників;

- забезпечення реалізації можливостей і творчих здібностей кожної дитини;

- удосконалення освітнього процесу шляхом упровадження інноваційних технологій, сучасних методів і засобів навчання дошкільників;

- удосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками; турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;

- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, їх інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;

- забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти та початковою школою, що виключає розумові та фізичні перевантаження у змісті освіти дітей дошкільного віку;

- організація психолого-педагогічної підтримки дітей у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;

- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку дітей, охорони і зміцнення їх здоров'я;

- удосконалення корекційно-розвивальної роботи, що забезпечує своєчасну психолого-педагогічну допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію вад дітей в умовах Гімназії (при потребі);

- сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6 років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у НУШ;

- підвищення професійної майстерності педагогічних працівників.

Запорукою успішної реалізації завдань освітньої програми є наступне:

- створення педагогічно доцільного безпечного розвивального середовища для забезпечення життєтворчого простору дитини;

- вибір ефективних методів (традиційних та інтерактивних) і прийомів відповідно до рівнів розвитку вихованців, дозування навантаження, постійне нарощування складності завдань;

- добір ефективних форм організації діяльності дошкільників.

Структура освітньої програми - визначення освітніх напрямів відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2021); визначення загального обсягу навантаження на кожний вік дитини: ранній вік (третій рік життя), молодший дошкільний вік (четвертий рік життя), середній дошкільний вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя); кожний освітній напрям програми завершується показниками компетентності.

1.2. Очікувані результати освітньої роботи

Для дошкільників. Очікування суспільства сьогодні насамперед пов'язані з вихованням життєздатної, гнучкої, свідомої, творчої особистості. Оскільки «компетентний» означає «досвідчений», освітня програма дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» орієнтує педагогічний колектив та батьків вихованців на:

- розвиток у дитини особистісного досвіду у чотирьох основних сферах життєдіяльності: власному Я, природному, предметному, соціальному просторах;
- закладання основ *компетентності дитини*: формування цілісної картини світу як життєвого орієнтира, розширення та поглиблення досвіду, завдяки якому дитина розв'язує проблеми, виявляє гнучкість, мислить креативно, досягає успіху в різних видах діяльності, проявляє базові якості особистості;
- формування готовності дитини до реалій сьогодення та подальших шкільних навантажень у НУШ.

Для педагогічних працівників. Для створення умов активного розвитку, навчання і виховання дошкільників необхідно забезпечити кожній дитині статус суб'єкта рівноправної взаємодії з іншими дітьми та вихователем у процесі різних видів діяльності; найбільш вдалою є особистісно орієнтована модель у взаєминах «педагог - дитина». Освітня програма дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» орієнтує педагогічний колектив на:

- активне впровадження *особистісно орієнтованої моделі* організації освітньої діяльності з дошкільниками та педагогічного партнерства у взаєминах «педагог-дитина»; відхід від авторитарно-маніпулятивного спілкування з дитиною, яке може викликати у неї емоційну напруженість, страх, невпевненість, призвести до послаблення уваги, пам'яті, працездатності, спровокувати порушення соціальної поведінки;
- впровадження *інтегрованого підходу* до організації освітньої діяльності з дошкільниками: доцільного поєднання та взаємопроникнення змісту різних освітніх ліній на інтегрованих заняттях; формування пізнавального та практичного досвіду дитини у різних видах діяльності; використання інтерактивних методів навчання та міжособистісної взаємодії педагога і дитини, дітей між собою;
- *оновлення, урізноманітнення форм, методів, технологій* навчання та виховання дошкільників, забезпечення індивідуально-диференційованого підходу до кожного вихованця;
- *підвищення кваліфікації*, професійної майстерності педагогічних працівників в умовах модернізаційних змін у дошкільній освіті; сформованість гуманістичних цінностей педагогів, особистісної зрілості, високого рівня освіченості, практичну вмільність створювати розвивальне освітнє середовище (в т.ч. інклюзивне), будувати партнерські взаємовідносини з вихованцями та батьками.

Для батьків. Сім'я є природним середовищем для фізичного, психічного, духовного, інтелектуального, культурного, соціального розвитку дитини, її матеріального забезпечення і несе відповідальність за створення належних умов для цього. Участь батьків у формуванні життєвої компетентності дитини, залучення їх до освітнього процесу в закладі освіти утворює позиції про те, що кожен з батьків є відповідальним за

дошкільну освіту дитини, збереження її життя, зміцнення здоров'я і усвідомленого ставлення до здорового способу життя.

Освітня програма дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» спрямовує батьків на:

- збільшення ролі партнерської взаємодії з педагогічними працівниками у розвитку, навчанні та вихованні дитини;
- формування високого рівня психологічної культури, психолого-педагогічного просвітництва;
- посилення відповідальності за рівень розвитку дитини, формування її життєвої компетентності та готовності продовжити навчання в НУШ.

РОЗДІЛ II. ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ ГІМНАЗІЇ «СУЗІР'Я-19»

2.1. Пріоритетні завдання педагогічного колективу на 2023/2023 навчальний рік

Аналіз діяльності колективу, результати діагностування, перспективи розвитку закладу освіти та реальний стан в умовах модернізаційних змін в освіті України підтверджують необхідність продовжувати забезпечення наступності у впровадженні особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного та інтегрованого підходів у дошкільній та початковій ланках освіти. Враховуючи аналіз освітньої і методичної роботи у 2022/2023 навчальному році, педагогічний колектив у наступному 2023/2024 навчальному році буде продовжувати спрямовувати свою діяльність на реалізацію науково-методичної проблеми *«Формування основ патріотичного виховання як засобу всебічного розвитку особистості майбутнього громадянина»* та розв'язання нових попередніх пріоритетних завдань.

Завдання педагогічного колективу на новий 2023/2024 навчальний рік

1. Продовжувати формувати мовленнєво-комунікативну компетентність дошкільників засобами інтерактивного розвивального середовища.
2. Створювати комфортні, безпечні, доступні та нешкідливі умови розвитку, виховання, навчання дітей і праці, у тому числі дітей з ООП.
3. Продовжувати формувати національно-патріотичну самосвідомість дошкільників у різних видах діяльності.
4. Провести самооцінювання діяльності дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» за орієнтовними критеріями та індикатори для самооцінювання освітніх і управлінських процесів відповідно до Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти.

2.2. Завдання педагогічного колективу на літній період

Виходячи з аналізу результатів освітньої діяльності та фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками за минулий літній період, педагогічний колектив дошкільного

підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» ставить наступні завдання на літній період 2023/2024 навчального року:

1. Оздоровчі завдання:

- створення оптимальних умов для зміцнення здоров'я вихованців, збереження їх життя в умовах воєнного стану в Україні та подальшого формування життєвої компетентності шляхом упровадження сучасних здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних освітніх технологій;
- підвищення ефективності освітньої роботи з питань цивільного захисту (особистої безпеки) та безпеки життєдіяльності дітей;
- дотримання розпорядку дня з урахуванням чергування фізичних, психічних навантажень та відпочинку дітей, забезпечення максимального перебування їх на свіжому повітрі;
- оптимізація рухового режиму та самостійної ігрової діяльності дітей протягом дня як важливої складової фізичного розвитку дошкільників;
- забезпечення умов для загартування дитячого організму;
- організація збалансованого харчування та раціонального питного режиму.

2. Освітні завдання:

- продовження поглибленої роботи з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності дошкільників;
- спрямування освітньої роботи на інтеграцію різних видів діяльності, реалізацію особистісно орієнтованого підходу до дітей та комплексне вирішення освітніх завдань, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, освітньою програмою закладу;
- розвиток пізнавальних здібностей дошкільнят засобами ознайомлення дітей з природою влітку, використання епізодичних та довготривалих літніх спостережень, дослідницько-пошукової роботи з дошкільниками, художньої літератури;
- збагачення практичного досвіду дітей через залучення до різних специфічних видів дитячої діяльності: ігрової, рухової, пізнавальної, художньої, комунікативно-мовленнєвої, пошуково-дослідницької, трудової тощо;
- активізація взаємодії з батьками з питання забезпечення психоемоційного комфорту дитини в умовах дошкільного підрозділу закладу на початку нового навчального року.

2.3. Шляхи реалізації пріоритетних завдань

Педагогічний колектив дошкільного підрозділу закладу визначає основні шляхи реалізації пріоритетних завдань у новому 2023/2024 навчальному році:

- запровадження особистісно орієнтованої моделі дошкільної освіти;
- забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти;
- блочно-тематичне планування освітньої діяльності на засадах інтеграції;
- організація багатоваріативного розвивального середовища;
- інтеграція різних видів діяльності дошкільників;
- використання інноваційних освітніх технологій в освітньому процесі;
- співпраця з родинами вихованців на засадах партнерства.

РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ІННОВАЦІЙНА ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1. Особливості організації освітнього процесу у закладі

Дошкільний підрозділ Гімназії «Сузір'я-19» здійснює освітній процес у 2023/2024 навчальному році за пріоритетним напрямом: «Формування основ патріотичного виховання як засобу всебічного розвитку особистості майбутнього громадянина».

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року; літній період – з 1 червня по 31 серпня. У закладі передбачені Тижні фізкультури «Будьмо здорові» (канікули), під час яких організовані заняття з вихованцями не проводяться:

- осінні канікули – з 24 по 30 жовтня 2022 року;
- зимові канікули – з 25 грудня 2022 до 8 січня 2023 року;
- весняні канікули – 27 березня по 2 квітня 2023 року;
- літні канікули – з 1 червня по 31 серпня 2023 року.

У період канікул перевага надається організації фізкультурно-оздоровчої роботи, різним формам і видам музичного мистецтва та художньо-продуктивним видам діяльності дошкільників.

3.2. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу

З метою забезпечення якості дошкільної освіти, спрямування діяльності педагогічного колективу на підвищення науково-методичного рівня та фахової майстерності, освітня діяльність у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19» у 2022/2023 навчальному році буде організовуватися відповідно до вимог **нормативно-правової бази**:

- Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту»
- Базового компонента дошкільної освіти (2021)
- Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затв. наказом МОН України від 16.06.2015 №641),
- Положення про заклад дошкільної освіти (затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 №86),
- Постанови Головного санітарного лікаря України «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 25.08.2021 №8;
- Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 року №234, зареєстр. в Міністерстві юстиції України 14 квітня 2016 року за №563/28693;
- Наказу МОН України від 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину в ДНЗ»;
- Переліку навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах дошкільної освіти у 2021-2022 навчальному році (лист МОН від 09.08.2021 № 1\9-404);
- Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти (затвердж. Наказом МОНУ від 19.12.2017 №1633);
- Постанови КМУ «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 №800 (зі змінами до Порядку від 27.12.2019 №1133)

Листів МОН України:

- «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022-2023 навчальному році» (від 27.07.2022 № 1/8504);
- «Про рекомендації для працівників ЗДО на період дії воєнного стану в Україні» (від 02.04.2022 №1/3845-22);
- «Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб» (від 17.03.2022 №1/3475-22);
- «Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників» (від 22.06.2023 №1/6887-22);
- «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти» (Лист ДСНС від 14.06.2022 р. № 03-1870/162-2);
- «Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компоненту дошкільної освіти» від 16.03.2021 № 1/9-148
- «Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти» від 25.06.2020 №1\9-348
- «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» від 14.02. 2019 №1\11-1491
- «Про застосування державної мови в освітньому процесі» від 17.09.2019 №1\9-581
- «Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти» від 12.12.2019 № 1\9-765
- «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» від 09.12.2019 №1\9-750
- «Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС\АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками» від 12.12.2019 № 1\9-766
- «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (лист від 19.04.2018 № 1/9-249)
- «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» від 13.11.2018 №1\9-691
- «Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах» від 02.09.2016 № 1/9-456).
- «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» (лист від 25.07.2016 № 1/9-396).
- «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (лист від 25.07.2016 № 1/9-396).
- «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (лист від 02.09.2016 № 1/9-454).
- «Про розроблення програм для дошкільної освіти» (лист від 28.02.2013 № 1/9-152).
- «Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» (лист від 16.03.2012 № 1/9-198).

3.3. Розподіл занять на тиждень/граничне навантаження на дитину в дошкільному підрозділ Гімназії «Сузір'я-19» на 2022/2023 навчальний рік

Відповідно до Інструктивно-методичних рекомендацій «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному підрозділ Гімназії «Сузір'я-19», листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 26.07.2010 року №1.4/18-3082 у закладі використовуються різні *види занять*: *тематичні, комплексні, домінуючі, інтегровані, контрольні-діагностичні*.

Розподіл занять на тиждень проводиться відповідно до Наказу МОН №446 від 20.04.2015 року «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

Розподіл занять на тиждень/граничне навантаження на дитину

Види діяльності за освітніми лініями		Кількість занять на тиждень за віковими групами			
		Група раннього віку	Молодша група	Середня група	Старша група
Ознайомлення із соціумом (українознавство, предметне довшілля)		0,5	1,5	1,5	1,5
Ознайомлення з природним довшіллям		1	1	1	1
Музична діяльність		2	2	2	2
Сенсорний розвиток (конструювання, логіко-математичний розвиток)		1	-	-	-
Логіко-математичний розвиток		-	1	1	1
Художньо-продуктивна діяльність:	<i>малювання</i>	1	1	1	2
	<i>ліплення</i>	0,5	0,5	0,5	0,5
	<i>аплікація</i>	0,5	0,5	0,5	0,5
	<i>конструювання</i>	-	1	1	0,5
	<i>художня праця</i>	-	-	-	0,5
Мовленнєвий розвиток	<i>розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування</i>	1	1	1	1
	<i>художньо-мовленнєва діяльність (+театральна)</i>	1	1	1	1
	<i>підготовка до навчання елементів грамоти</i>	-	-	-	1
Здоров'я та фізичний розвиток*	<i>основи здоров'я (валеологія, безпека життєдіяльності)</i>	0,5	0,5	0,5	0,5
	<i>фізкультура</i>	2	2	2	2
Загальна кількість занять на тиждень		9	11	11	13
Додаткові освітні послуги на вибір батьків		-	-	-	-
Максимальна кількість занять на тиждень (разом з фізкультурою)		11	13	13	15

Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	1,30	2,45	3,40	5.25
<p>Примітка.*Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.</p> <p>**Максимально допустиме навчальне навантаження визначається шляхом множення загальної кількості занять на тиждень на тривалість заняття залежно від віку вихованців</p>				

У дошкільному підрозділ Гімназії «Сузір'я-19» особливе значення надається **індивідуальним формам роботи** з дошкільниками протягом дня та **інтегрованим заняттям** в усіх вікових групах. Інтегруються різні види занять та діяльності дошкільників, як от:

- заняття з художньо-мовленнєвої діяльності інтегрується із заняттям з мовленнєвого спілкування;
- заняття з ознайомлення із соціумом – із заняттям з мовленнєвого спілкування та художньо-продуктивними видами діяльності дітей;
- заняття з логіко-математичного розвитку (математики) інтегрується із заняттям з конструювання;
- в усіх вікових групах за рахунок інтеграції і вивільнення часу вводиться по 0,5 заняття на тиждень з основ здоров'я (валеології і безпеки життєдіяльності) та українознавства, які чергуються між собою.

Тривалість занять у дошкільному підрозділ Гімназії «Сузір'я-19» становить:

- у групі раннього віку (3-й рік життя) – 10 хвилин
- у молодшій групі (4-й рік життя) - 15 хвилин;
- у середній групі (5-й рік життя) – 20 хвилин;
- у старшій групі (6/7-й рік життя) – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

За кількістю дітей, з якими взаємодіє педагог, заняття поділяються на **типи**:

- індивідуальні (1-4 дитини)
- індивідуально-групові (5-8 дітей)
- групові (9-12 дітей)
- фронтальні (з усією групою).

Тип та вид (*тематичні, комплексні, домінантні, інтегровані, контрольньо-діагностичні*) заняття обирає і уточнює педагог (вихователь, музичний керівник, інструктор з фізкультури) самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі.

Під час організованих занять різних видів педагогу доцільно максимально використовувати унаочнення, ігрові технології, інтерактивні технології, активні методи і прийоми включення вихованців в активну розумову діяльність, передбачати зміну видів дитячої діяльності, урізноманітнювати її, оскільки одноманітність швидко втомлює дитину. Під час занять потрібно проводити цікаві фізкультхвилинки, а в перерві між заняттями – фізкультурні паузи чи цікаві музично-фізкультурні руханки. Не дозволено вимагати від дітей виконання домашніх завдань.

3.4. Розклад занять на 2023/2024 навчальний рік

Орієнтовний тижневий розподіл організованої навчально-пізнавальної діяльності (занять) у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19» на 2022/2023 н.р. розроблений відповідно до наказу МОН України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності»

Дні тижня / Група	Ясельна група «Калинка»	Молодша група «Сонечко»	Середня група «Веселка»	Старша група «Берізка»	1 клас
Понеділок	1.ХПО (Малювання) 2.Предметний світ	1.ХПО (Музика) – 9.05 2.ХПО (Малювання) П п.д. Природний світ	1.ХПО (Малювання) 2.Фізична культура П п.д. Природний світ	1.Природний світ 2.ХПО (Малювання) 3.ХПО (Музика) – 10.10 П п.д. Гра дитини	Пішохідний перехід П п. д. Конструювання з природного матеріалу (Ручна праця)
Вівторок	1.ХПО (Музика) – 9.05 2.Сенсорно-пізнавальний простір П п.д. Комунікативний розвиток	1.Сенсорно-пізнавальний простір 2.Комунікативний розвиток	1.Сенсорно-пізнавальний простір 2.ХПО (Музика) – 9.35 П п.д. Соціальний світ (Економіка)	1.Сенсорно-пізнавальний простір 2. Комунікативний розвиток П п.д. Соціальний світ	ХПО (Музика) П п.д. СХД (Гра дитини)
Середа	1.Фізична культура 2.Природний світ П п.д. Театральне образотворення/ Розвага	1.Фізична культура-9.05 2. Комунікативний розвиток П п.д. Розвага/ Театральне образотворення	1.Комунікативний розвиток 2.Фізична культура – 9.35 П п.д. Розвага/Театральне образотворення	1.Комунікативний розвиток 2.Соціальний світ 3.Фізична культура – 10.10 П п.д. Театральне образотворення/Розвага	ХПО (Музика) П п.д. Театральне образотворення/ Розвага
Четвер	1.Фізична культура 2.Літературне образотворення П п.д. ХПО (ліплення)	1.ХПО (Музика) – 9.05 2.Літературне образотворення П п.д. Предметний світ	1.Соціальний світ 2.ХПО (Музика) – 9.35 3.Літературне образотворення П п.д. Гра дитини	1.Сенсорно-пізнавальний простір 2. ХПО (Аплікація/ліплення) 3.Фізична культура П п.д. Соціальний світ (Економіка)	П п.д. Соціальний світ (Правове)
П'ятниця	1.ХПО (Музика) – 9.05 2. ХПО (Ліплення) П п.д. Театральне образотворення	1.ХПО (Ліплення/аплікація) 2. Фізична культура П п.д. Предметний світ Соціальний світ (БЖД)	1.Комунікативний розвиток 2.ХПО (Аплікація/ліплення) П п.д. Соціальний світ (БЖД)	1.Літературне образотворення 2.Природний світ 3.ХПО (Музика) – 10.10 П п.д. Гра дитини Соціальний світ (БЖД)	П п.д. Соціальний світ (БЖД)

Окрім занять у дошкільному підрозділі проводяться інші форми спеціально організованої освітньої діяльності:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, конструкторсько-будівельні, настільно-друковані та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- екскурсії;
- театралізована діяльність;
- трудова діяльність;
- тощо.

Крім спеціально організованих форм освітньої діяльності передбачається *самотійна діяльність дітей*: ігрова, рухова, художньо-мовленнєва, музична. Щоденно планується *індивідуальна робота з дітьми* з різних освітніх напрямів.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться, починаючи із груп дітей раннього віку (третього року життя). Тривалість фізкультурних занять для дітей наступна:

- у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин;
- від 3 до 4 років – до 20 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20-25 хвилин;
- від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- щоденної ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження після денного сну;
- занять фізичною культурою;
- фізкультурних комплексів на свіжому повітрі;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартовування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки;
- пішохідних переходів;
- оздоровчих заходів тощо.

3.5. Система фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19»

За окремо розробленою Системою фізкультурно-оздоровчої роботи та Комплексною програмою для кожної вікової групи організується *фізкультурно-оздоровча робота з дошкільниками*.

Вищезазначені форми організації освітнього процесу та види діяльності дітей у дошкільному підрозділі реалізуються у рамках *розпорядку дня переддошкільної і дошкільних груп*.

Розпорядок дня складений для дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19», у якому 5 вікових груп, з урахуванням: графіків видачі їжі на кухні (з фізичним дистанціонуванням помічників вихователів), графіків 3-х разового прийому їжі дітьми (з розрахунку 20 хвилин - для сніданку та вечері; 30 хв - для обіду), графіків виходу дітей на прогулянку та повернення з прогулянки усіх вікових груп (з фізичним дистанціонуванням дітей) тощо. Усі заняття (організована навчально-пізнавальна діяльність) у період

адаптивного карантину із жовтня місяця переносяться у групі приміщення. Якщо погодні умови сприятливі, заняття рекомендується і надалі проводити на свіжому повітрі.

РОЗПОРЯДОК ДНЯ
переддошкільної і дошкільних груп Гімназії «Сузір'я-19»
на 2022/2023 навчальний рік
в умовах адаптивного карантину та воєнного стану

Вікові групи	Ясельна група	Молодша група	Середня група	Старша група	1 клас
Режимні процеси					
Вдома. Підйом, ранковий туалет, спілкування.	7 ⁰⁰ - 7 ³⁰	7 ⁰⁰ - 7 ³⁰	7 ⁰⁰ - 7 ³⁰	7 ⁰⁰ - 7 ³⁰	7 ⁰⁰ - 7 ³⁰
В освітньому закладі. Обробка рук антисептиком. Огляд дітей. Температурний скринінг. Бесіди. Спілкування. Миття рук з рідким милом. Самостійна діяльність. Безконтактні рухливі, дидактичні гри. Проведення ранкової зустрічі.	7 ³⁰ - 8 ¹⁵	7 ³⁰ - 8 ²⁰	7 ³⁰ - 8 ²⁰	7 ³⁰ - 8 ²⁰	7 ³⁰ - 8 ⁰⁰
Ранкова гімнастика.	8 ¹⁰ - 8 ¹⁵	8 ¹⁴ - 8 ²⁰	8 ¹² - 8 ²⁰	8 ⁰⁰ - 8 ¹⁰	
Підготовка до сніданку. Миття рук з рідким милом. Сніданок.	8 ¹⁵ - 8 ³⁰	8 ²⁰ - 8 ⁴⁰	8 ²⁰ - 8 ⁴⁰	8 ²⁰ - 8 ⁴⁰	
Ігри. Самостійна діяльність. Підготовка до занять.	8 ³⁰ - 8 ^{50(9⁰⁰)}	8 ⁴⁰ - 9 ⁰⁰	8 ⁴⁰ - 9 ⁰⁰	8 ⁴⁰ - 9 ⁰⁰	
Організована навчально-пізнавальна діяльність (заняття): групові, індивідуально-групові, індивідуальні.	8 ^{50(9⁰⁰)} - 9 ³⁰	9 ⁰⁰ - 9 ⁴⁰	9 ⁰⁰ - 10 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 10 ³⁰	8 ⁰⁰ -12 ⁰⁰
Підготовка до прогулянки, прогулянка. Спостереження. ДПД. Безконтактні ігри. Самостійна діяльність за інтересами. Індивідуальні заняття	9 ³⁰ - 11 ³⁰	9 ⁴⁰ - 11 ⁵⁰	10 ⁰⁰ - 12 ¹⁰	10 ³⁰ - 12 ²⁰	10 ³⁰ - 12 ²⁰
Повернення з прогулянки. Обробка рук антисептиком. Туалетно-гігієнічні процедури. Миття рук з рідким милом.	11 ³⁰ -11 ⁵⁰	11 ⁵⁰ -12 ¹⁰	12 ¹⁰ -12 ²⁰	12 ²⁰ - 12 ³⁰	12 ²⁰ - 12 ³⁰
Підготовка до обіду. Обід.	11 ⁵⁰ - 12 ²⁰	12 ¹⁰ - 12 ⁴⁰	12 ²⁰ - 12 ⁵⁰	12 ³⁰ - 13 ⁰⁰	12 ³⁰ - 13 ⁰⁰
Підготовка до сну. Сон.	12 ²⁰ - 15 ⁰⁰	12 ⁴⁰ - 15 ⁰⁰	12 ⁵⁰ - 15 ⁰⁰	13 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	13 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰
Поступовий підйом. Оздоровчі процедури. Миття рук з рідким милом.	15 ⁰⁰ - 15 ³⁰	15 ⁰⁰ - 15 ⁴⁰	15 ⁰⁰ - 15 ⁴⁰	15 ⁰⁰ - 15 ⁴⁰	15 ⁰⁰ - 15 ⁴⁰
Підготовка до вечері. Вечеря.	15 ³⁰ - 15 ⁵⁰	15 ⁴⁰ - 16 ⁰⁰	15 ⁴⁰ - 16 ⁰⁰	15 ⁴⁰ - 16 ⁰⁰	15 ⁴⁰ - 16 ⁰⁰
Ігри-заняття (спільні, індивідуальні). Розваги. Гурткова робота.	15 ⁵⁰ - 16 ²⁰	16 ⁰⁰ - 16 ³⁰	16 ⁰⁰ - 16 ³⁰	16 ⁰⁰ - 16 ³⁰	16 ⁰⁰ - 16 ³⁰
Підготовка до прогулянки. Прогулянка. Безконтактні ігри. СХД.	16 ²⁰ - 17 ³⁰	16 ³⁰ - 17 ³⁰	16 ³⁰ - 17 ³⁰	16 ³⁰ - 17 ³⁰	16 ³⁰ - 17 ³⁰

Індивідуальна робота. Самостійна ігрова діяльність.					
Бесіда з батьками. Повернення дітей додому.	До 17 ³⁰	До 17 ³⁰	До 17 ³⁰	До 17 ³⁰	До 17 ³⁰
Вдома. Прогулянка з батьками.	17 ³⁰ -18 ⁵⁰	17 ³⁰ -18 ⁵⁰	17 ³⁰ -19 ⁰⁰	17 ³⁰ -19 ⁰⁰	17 ³⁰ -19 ⁰⁰
Повернення з прогулянки. Туалетно-гігієнічні процедури. Миття рук з рідким милом.	18 ⁵⁰ -19 ⁰⁰	18 ⁵⁰ -19 ⁰⁰	19 ⁰⁰ -19 ¹⁰	19 ⁰⁰ -19 ¹⁰	19 ⁰⁰ -19 ¹⁰
Підготовка до вечері. Вечеря.	19 ⁰⁰ -19 ²⁰	19 ⁰⁰ -19 ²⁰	19 ¹⁰ -19 ³⁰	19 ¹⁰ -19 ³⁰	19 ¹⁰ -19 ³⁰
Спокійні ігри. Спілкування. Туалетно-гігієнічні процедури. Миття рук з рідким милом.	19 ²⁰ -20 ⁰⁰	19 ²⁰ -20 ⁰⁰	19 ³⁰ -20 ³⁰	19 ³⁰ -21 ⁰⁰	19 ³⁰ -21 ⁰⁰
Нічний сон.	20 ⁰⁰ -7 ⁰⁰	20 ⁰⁰ -7 ⁰⁰	20 ³⁰ -7 ⁰⁰	21 ⁰⁰ -7 ⁰⁰	21 ⁰⁰ -7 ⁰⁰

Заявлена тривалість режимних компонентів згідно норм

Фактична тривалість окремих окремих режимних компонентів

Тривалість нічного сну 10 - 11 год	11 год	11 год	10,5 год	10 год	10 год
Тривалість денного сну 2 - 2,5 год	2 год 30 хв	2 год 20 хв	2 год 15 хв	2 год	2 год
Інтервали між прийомами їжі 3,5 - 4 год	3 год 45 хв 3 год 30 хв	3 год 45 хв 3 год 30 хв	3 год 55 хв 3 год 45 хв	4 год 3 год 40 хв	4 год 3 год 40 хв
Загальна тривалість прогулянок 4 - 5 год <ul style="list-style-type: none"> • тривалість I прогулянки 2 - 2,5 год; • тривалість II прогулянки до 1,5 год ; • прогулянка з батьками до 1 год 	2 год 1 год 40 хв 50 хв	2 год 10 хв 1 год 30 хв 50 хв	2 год 10 хв 1 год 40 хв 1 год	2 год 1 год 30 хв 1 год	2 год 1 год 30хв 1 год
Тривалість прийому їжі: <ul style="list-style-type: none"> • сніданок, підвечірок, вечеря - 20 хв; • обід - 25 - 30 хв 	20 хв 30 хв	20 хв 30 хв	20 хв 30 хв	20 хв 30 хв	20 хв 30 хв
Реалізація часу на ігри після сніданку 20 - 30хв	25 хв	20 хв	20 хв	20 хв	20 хв
Організована навчальна діяльність (тривалість занять регулюється вихователем в залежності від їх виду, змісту, завдань, форм організації і не може перевищувати час, зазначений у режимі, включаючи динамічні перерви - до 10 хв). Тривалість індивідуальних занять скорочується до 5 хв., інтегрованих - подовжується до 5-10 хв.	30 хв	40 хв	1 год	1, 5 год	1, 5 год

3.6. Про інтеграцію освітнього процесу у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19»

Сучасна дидактика оголосила провідним в організації освітнього процесу *принцип інтеграції*, реалізація якого дає змогу забезпечити системність та цілісність знань дітей. Інтегровані заняття найбільше відповідають структурі та змісту освітньої програми і забезпечують комплексну реалізацію завдань фізичного, розумового, інтелектуального, мовленнєво-комунікативного, духовно-морального, соціально-емоційного та креативного розвитку, змісту усіх семи освітніх ліній БКДО та програми. Відтак у дошкільному підрозділі поширюється практика впровадження паралельно з предметними заняттями різних інноваційних видів занять. У ланцюгу всіх проблем, що мають істотний вплив на підвищення якості навчання дітей дошкільного віку, виконання Державних стандартів дошкільної освіти найголовніше місце посідає інтегроване заняття, як основна форма організації навчально-пізнавальної діяльності, його правильна побудова та структура.

Інтегроване заняття (від лат. integer - повний, цілісний) – це форма роботи з дітьми, де відбувається органічне поєднання їх знань, умінь і навичок з інших навчальних предметів, розділів програми (освітніх ліній) навколо однієї теми, що дає змогу з різних сторін пізнати якість явище, об'єкт, поняття і сприяє досягненню цілісності знань дошкільників.

Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5-15 хвилин відповідно в молодшій, середній, старшій групах). Проте інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізичної культури й музичного виховання. Тобто щодня можна проводити одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті дітьми знання і вміння в різних видах дитячої діяльності протягом дня.

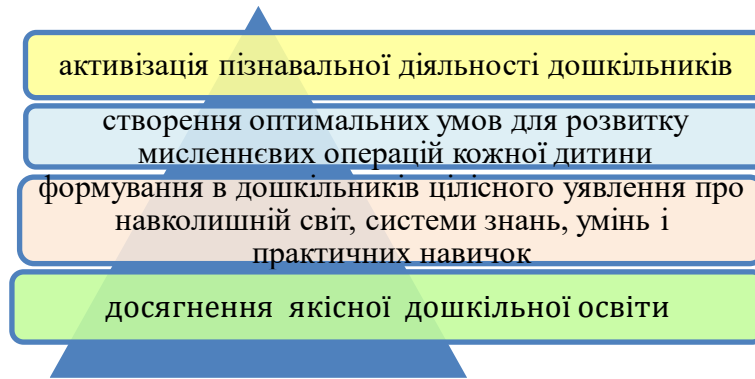
Практика показує, що обов'язковою складовою інтегрованого заняття має бути *мовленнєве спілкування та творча продуктивна діяльність* дітей (малювання, ліплення, аплікація, театралізована діяльність, конструювання, художня праця, сюжетно-рольова гра, кулінарія тощо).

На якому ж етапі пізнання доцільно вводити інтегровані заняття?

Практика переконує, що зловживати інтегрованими заняттями не варто, оскільки мають мати місце і *предметні заняття* (групові, підгрупові) на ознайомлення дітей із новим матеріалом, до яких також потрібно ретельно готуватися. Таким чином – інтегровані заняття краще планувати в кінці тижня, коли завершується вивчення нової теми і вже проведено достатню кількість тематичних, комплексних, комбінованих занять з різних розділів програми (освітніх ліній), видів діяльності і в дітей є сформовані відповідні знання та досвід. Однак трапляється, що такий вид занять проводиться і в інші дні тижня: це залежить від теми і наявного досвіду у дітей. Інтегровані заняття проводяться з метою закріплення (збагачення, перевірки) уже наявних знань і практичного досвіду дітей, вироблених навичок, узагальнення, систематизації, контролю і корекції їх знань, або як заключні заняття з вивченої теми.

Мета інтегрованих занять

3.7. Інноваційна освітня діяльність у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19»

Сучасна освіта потребує від фахівців професіоналізму, мобільності, здатності до творчого використання нової інформації та освітніх технологій на практиці. У дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19» впроваджується інноваційна освітня діяльність, яка сприяє підвищенню якості освітнього процесу.

Інноваційні педагогічні технології – це цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в освітню практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів. Вони охоплюють освітній процес від визначення мети до результатів.

Інноваційний потенціал закладу освіти залежить від кількості педагогів, які з яскраво вираженим новаторським духом завжди першими сприймають нове як позитивне. Вони вміють розв'язувати нестандартні завдання, часто самі створюють досвід роботи і розробляють власні педагогічні інновації.

Компонентами інноваційної компетентності педагога ЗДО є:

- поінформованість про інноваційні педагогічні технології;
- належне володіння їх змістом і методикою;
- висока культура використання інновацій в освітній роботі;
- особиста переконаність у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій.

В освітньому процесі дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» впроваджуються ефективні інноваційні педагогічні технології. Серед них:

1. Технологія особистісно орієнтованої освіти.
2. Технологія інтегрованого навчання та виховання.
3. Технології створення сучасного інформаційного освітнього середовища для дитини (критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та у приватному спілкуванні; інформаційна й медіа-грамотність педагога; володіння алгоритмічним мисленням, роботою з базами даних; навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці; розуміння етики роботи з інформацією – дотримання академічної доброчесності; практичне застосування цифрових інструментів Google, YouTube, мобільного додатку Viber, Facebook; створення папок (Microsoft Office), набирання та опрацювання текстів (Word), складання таблиць (Excel), створення презентацій (PowerPoint) тощо).
4. Технологія формування критичного мислення (ейдетика, мнемотехніка, друдли, картки-схеми, коректурні таблиці, асоціативні карти, структурно-логічні схеми, розповідання за схемами, опис предметів за схемами-моделями, моделювання казки, моделювання проблемних ситуацій, інтелектуальні ігри Никітіних та ін.).

5. Технологія розвитку творчої особистості – ТРВЗ (Г. Альтшуллера)
6. Технологія розвитку пам'яті і мовлення з використанням прийомів ейдетики та мнемотехніки (Є.В. Антощук).
7. Методика мовленнєвого розвитку дошкільників «Мовленнєвий компонент дошкільної освіти» (А.М. Богуш).
8. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності (А. Богуш, Н.Гавриш).
9. Методика українознавства у дошкільному закладі (А. Богуш, Н. Лисенко).
10. Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі з дошкільниками: опис іграшок, одягу, посуду, овочів, фруктів, пір року; мнемічні схеми-моделі для заучування віршів (О. Білан, К Крутій).
11. Методика використання схем-моделей для навчання дітей описових розповідей (Т. Ткаченко).
12. Методика «Художнє слово і дитяче мовлення» (Н. Гавриш).
13. Методика «Виховуємо казкою»: нетрадиційні методи роботи з казкою (Л. Фесюкова)
14. Гуманістична педагогіка В.О. Сухомлинського (уроки мислення серед природи; уроки милування, уроки доброти, уроки патріотизму, уроки в кімнаті казки, слухання «музики природи», «Школа виховання добрих почуттів»).
15. Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з образотворчого мистецтва (Л. Шульга).
16. Технологія фізичного виховання дітей М. Єфименка («Театр фізичного виховання і оздоровлення дітей»).
17. Здоров'язбережувальні та здоров'яформувальні технології: профілактичні (різні види самомасажу; ходіння по «доріжках здоров'я»; коригувальні вправи на профілактику плоскостопості, постави; оздоровча ходьба в середньому темпі; оздоровчий біг; загартовувальні процедури тощо); профілактично-лікувальні (фітотерапія, аромотерапія (ароматизація приміщення), вживання фітонцидів, вживання «добрих слів» тощо); оздоровчі технології терапевтичного спрямування (арттерапія, пісочна терапія, сміхотерапія, казкотерапія, музикотерапія, кольоротерапія, ігротерапія, пальчикова гімнастика (вправи, ігри, картинки), дихальна гімнастика, фітбол-гімнастика, психогімнастика (вправи, ігри, етюди, пантоміми), зорова гімнастика, коригувальна гімнастика, міогімнастика (вправи для язичка), чирлідінг-гімнастика, танцювально-ритмічна гімнастика тощо).
18. Інноваційні технології фізичного розвитку дошкільників (оздоровчі прогулянки; різновиди фізкультури на свіжому повітрі; малі олімпійські ігри; фізкультурно-оздоровчі заняття; гімнастика пробудження після сну, музично-ритмічна гімнастика, фізкультурно-музичні руханки, флешмоби, конкурси тощо).
19. Валеологізація освітнього процесу (введення до розкладу організованої навчально-пізнавальної діяльності в усіх вікових групах занять з основ здоров'я (валеології та безпеки життєдіяльності).
20. Інтерактивні технології розвитку мови та комунікативно-мовленнєвої компетенції дитини.
21. Ігрові технології (ігри на розвиток великої та дрібної моторики; ігри з використанням м'яких модулів; різновиди сучасних настільно-друкованих та заламінованих дидактичних ігор; різновиди рухливих ігор з атрибутами й без, народних ігор тощо).
22. Музейна педагогіка.
23. Козацька педагогіка.
24. Ігрова квест-технологія.
25. Методика проведення ранкових зустрічей.
26. Авторські технології відомих майстрів педагогічної праці; вивчення, узагальнення та поширення досвіду роботи педагогічних працівників ЗДО та інші.

3.8. Гурткова робота

Варіативна складова Базового компонента дошкільної освіти реалізується в дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19» через роботу гуртків та інтеграцію змісту парціальних програм у різні види діяльності.

У 2023/2024 навчальному році буде організовано роботу таких гуртків:

№ з/п	Напрямок освітнього процесу	Назва гуртка	Вікова група	День проведення	Час проведення гурткової роботи	Керівник гуртка
1.	Художньо-естетичний	«Юні дарування»	Середньо-старша	Середа	15.00-15.30	Колеснік О.В.
2.	Мовленнєво-комунікативний	«Читайлик»	Старша	Середа Четверг	15.40-16.10	Сорокун А.М.
3.	Інтелектуально-пізнавальне	«Маленькі пізнайки»	Середня	Вівторок Середа	15.30-15.55	Бевзенко К.О.
4.	Мовленнєво-комунікативний	Англійської мови «Smart kids»	Старша	Понеділок Середа	11.00-11.20 11.30-11.50	Будко О.В.

РОЗДІЛ IV. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Базовий компонент дошкільної освіти (2021)

Освітня програма дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» на 2022/2023 навчальний рік розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту» (ст. 33), «Про дошкільну освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку. Мова викладання у закладі – державна. Основою для розроблення освітньої програми є Базовий компонент дошкільної освіти-2021.

Базовий компонент дошкільної освіти (у новій редакції) затверджено наказом МОН № 33 від 12.01.2021 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція». Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе, відображені у програмі, є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Інваріантна складова. Освітні напрями:

1. «**Особистість дитини**». Передбачає: формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності.

2. «Дитина в соціумі». Передбачає: формування навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати і співчувати іншим.

3. «Дитина в природному доквіллі». Передбачає: доступні дитині уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного доквілля.

4. «Дитина у світі мистецтва». Передбачає: формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці.

5. «Гра дитини». Передбачає: розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання доквілля й реалізації себе в ньому.

6. «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». Передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів доколишнього світу; спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

7. «Мовлення дитини». Передбачає: засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях.

Варіативний складник стандарту дошкільної освіти:

- Освітній напрям «Особистість дитини. Спортивні ігри» (Шахи. Футбол, Баскетбол)
- Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»
- Освітній напрям «Мовлення дитини. Основи грамоти»
- Освітній напрям «Мовлення дитини. Іноземна мова»
- Освітній напрям «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність»
- Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва. Хореографія».

Цінності дошкільної освіти:

- визнання самоцінності дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості;
- щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумова її повноцінного розвитку;
- повага до дитини, особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;
- зміцнення фізичного, психічного та соціального здоров'я дитини;
- цінувати життя і благополуччя як вміння плекати, підтримувати та створювати сприятливі умови для себе та інших у безпечному середовищі в природному, предметному та соціальному оточенні;
- розвиток творчих задатків, здібностей, талантів дитини;
- збереження традицій національного досвіду сімейного та суспільного виховання для збагачення культурного потенціалу взаємодії між поколіннями.

Умови реалізації БКДО:

- участь сім'ї у розвитку дитини;
- взаємодія закладів дошкільної освіти із сім'ями дітей як учасниками освітнього процесу;
- педагог як фахівець, який стимулює процес розвитку дитини;
- удосконалення змісту та організації освітнього процесу;
- створення сучасного універсального дизайну в ЗДО;
- забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в реалізації перспектив розвитку дитини;

- спрямування зусиль суспільства/громади у забезпеченні доступної якісної дошкільної освіти.

4.2. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина»

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти педагогічний колектив дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» здійснює за Освітньою програмою виховання та навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина», яка є основною частиною освітньої програми дошкільного підрозділу.

Програма «Дитина» оновлена відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти України та рекомендована МОН.

Серед особливостей змісту освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина»:

- гармонійний розвиток дитини, а не цілеспрямована підготовка до школи;
- гармонійне поєднання традиційних та нетрадиційних форм роботи;
- інтеграція різних видів діяльності.

Варіативна та інваріантна складові програми.

Програма «Дитина» змістовно розподіляється на варіативну (вибіркову) та інваріантну (обов'язкову) частини.

До **інваріантної** входять такі розділи: «*Особистість дитини*», «*Мовлення дитини*», «*Дитина в соціумі*», «*Гра дитини*», «*Дитина у природному довкіллі*», «*Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі*», «*У світі культури*», «*Сім'я і дитячий садок*», «*Місточок до школи*», «*Діти з особливими освітніми потребами*».

Варіативна частина містить такі розділи:

- «Подорожуємо у світ англійської мови» (укладено відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти 2012 року)
- «Комп'ютерна грамота»
- «Шахи»
- «Хореографія»

У програмі «Дитина» матеріал розподілено за такими віковими категоріями:

- «Крихітки» (третій рік життя) — перша молодша група
- «Малята» (четвертий рік життя) — друга молодша група
- «Чомусики» (п'ятий рік життя) — середня група
- «Фантазери-мрійники» (шостий рік життя) — старша група
- «Дослідники» — сьомий рік життя.

У програмі «Дитина» вихователі та батьки дошкільників знайдуть відповідь на такі запитання:

- Як організувати життєдіяльність дітей в залежності від їх віку? Зокрема:
  - Орієнтовний розподіл часу на заняття, розваги та відпочинок у будні та вихідні (осінньо-зимовий та весняно-літній періоди)
  - Допустиме навчальне навантаження на дітей — кількість годин на тиждень в залежності від форми групової роботи
- Яким способом загартувати, оздоровити дитину та виховати в ній культурно-гігієнічні навички?
- Які вправи та ігри можна використати під час фізичних занять?

- Що потрібно для розвитку мовленнєвих умінь?
- Що повинна знати дитина про соціум?
- В які ігри цікаво та корисно грати дітям?
- Що повинна знати дитина про об'єкти та явища природи?
- Яким чином розвинути вміння орієнтуватися в сенсорно-пізнавальному просторі?
- Які літературні, образотворчі та музичні твори можна використовувати на заняттях?

У програмі є вправи, заняття, ігри та теоретична інформація, яку можна використовувати, організовуючи навчально-виховний процес.

Увесь матеріал програми підібраний відповідно до потреб, які має дитина у ранньому, молодшому, середньому та старшому дошкільному віці та особливостей її психічного й фізичного розвитку.

4.3. Парціальна програма «Україна – моя Батьківщина»

Реалізація завдань національно-патріотичного виховання дошкільників здійснюється педагогічним колективом дошкільного підрозділу «Гімназії «Сузір'я-19» шляхом інтеграції завдань у різні види діяльності та на заняттях з українознавства відповідно до парціальної програми «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку, автор: Каплуновська О.М. (лист ІМЗО від 25.03.2016 № 2.1/12-Г-85).

4.4. Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу: навчальні видання

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу в дошкільному підрозділі «Гімназії «Сузір'я-19» використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в закладах дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році, розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України. Про що йдеться у відомчому листі МОН «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році» від 14.09.2022 № 1/10686-22.

Методична служба дошкільного підрозділу щорічно поповнює бібліотеку методичного кабінету новинками навчального забезпечення та новий навчальний рік та ознайомлює педагогічний колектив з бібліотечним фондом методкабінету та змістом нового навчального видання.

РОЗДІЛ V. ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

5.1. Кадровий склад дошкільного підрозділу

Дошкільний підрозділ Гімназії і «Сузір'я-19» укомплектований кадрами відповідно штатного розпису, у тому числі, педагогічними.

№ з/п	Назва структурного підрозділу Назва посад	Кількість
1	Адміністративний персонал	2
	Заступник директора з навчально-виховної роботи	1
	Вихователь-методист	1
2	Педагогічні працівники	11

	Вихователі	8
	Музичний керівник	1
	Практичний психолог	1
	Асистент вихователя	1
3	Спеціалісти	1
	Сестра медична старша	1
4	Молодший обслуговуючий персонал	15
	Помічники вихователів	6
	Кухар	2
	Машиніст із прання та ремонту спецодягу (білизни)	1
	Кастелянка	1
	Робітник з комплексного обслуговування й ремонту будівель	1
	Двірник	1
	Сторож	3
	Всього	28

5.2. Якісний аналіз педагогічних працівників на 2022/2023 навчальний рік

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження	Основний робітник чи сумісник	Посада	Заклад, який закінчив, в якому році	Кваліфікація за освітою чи спеціалізація	Категорія, педзвання за результатами атестації	Загальний педстаж	Стаж на посаді	Нагороди (вид, рік останньої)	Заочне навчання	Рік останньої атестації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Стрижак Ірина Миколаївна	1974 04.01	Основний	Заступник директора з навчально-виховної роботи (ДНЗ-1,0 ст.)	Олександрівське педагогічне училище, 1993 Харківський ДІ культури, 1998	Вихователь у дошкільних закладах. Вихователь логопедичних груп. Соціальний педагог	Вища катег	29	5	ГУОМС ОМР 2020		2020

2	Бевзенко Катерина Олександрівна	1994 05.05	Основний	Вихователь	Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, 2017	Учитель початкової школи, практичний психолог		4	3 м.			
3	Головата Ольга Сергіївна	1981 17.11	Основний	Вихователь	Кіровоградський державний педагогічний університет імені В.Винниченка, 2013	Організатор початкової освіти. Вчитель початкової школи.	I	13	8	ПУОМС ОМР 2016		2021
4	Колеснік Олена Валентинівна	1968 23.12.	Основний	Музичний керівник	Олександрійське ПУ, 1988 Кіровоградський ДП, 1996	Вихователь, музичний керівник дитячого садка. Соціальна педагогіка	Вихователь-методист	34	34	ПОУО 2012		2022
5	Липко Світлана Олегівна	1969 13.11.	Основний	Вихователь	Олександрійське ПУ, 1988	Вихователь дитячого садка	Вихователь-методист	33	33	ПУО ОМР 2020		2020
6	Любарська Інна Володимирівна	1972 02.11.	Основний	Вихователь	Олександрійське ПУ, 1993	Вихователь у дошкільних закладах		23	23	ГУОМСО МР 2018		2018
7	Подуст Ірина Петрівна	1970 04.12.	Основний	Вихователь	Олександрійське ПУ, 1990	Вихователь дитячого садка		27	27	ГУОМСО МР 2018		2018
8	Солодка Людмила Іванівна	1967 11.10.	Основний	Вихователь	Олександрійське ПУ, 1986	Вихователь дитячого садка		32	32	ГУОМС ОМР 2013		2018
9	Сорокун Антоніна Миколаївна	1959 13.10.	Основний	Вихователь	Київський ДП, 1985	Викладач дошкільної педагогіки і психології, методист по дошкільному вихованню	Вища катег.	21	21	ГУОМС ОМР 2017		2022
10	Таранець Любов Дмитрівна	1974 28.08.	Основний	Вихователь	Олександрійське ПУ, 1992	Вихователь у дошкільних закладах Вихователь логопедичних груп		20	20	ГУОМС ОМР 2019		2022
11	Шинкаренко Тетяна Володимирівна	1998 21.11.	Основний	Асистент вихователя (1,0 ст)	Таврійський НУ імені В.І.Вернадського 2022	Психолог						

5.3. Матеріально-технічне забезпечення закладу

Дошкільний підрозділ Гімназії «Сузір'я-19» розміщений у типовій двохповерховій будівлі загальною площею 20937 кв. м.

Заклад обладнаний мережами господарсько-питного водопостачання, мережами каналізації, водостоку, опалення, вентиляції, електропостачання. Заклад під'єднаний до централізованого теплопостачання та водопостачання. Гарячою проточною водою заклад забезпечений завдяки наявності електробойлерів у всіх групових приміщеннях, на харчоблоці, ізоляторі медичного кабінету.

Будівля розташована на окремій земельній ділянці загальною площею 0.9428 га. Територія впорядкована, огорожена, озеленена, обладнана необхідними спорудами. На території розміщені:

- дитячі ігрові майданчики, відокремлені захисними зеленими смугами,
- фізкультурні майданчики,
- городні ділянки.

Обладнання на майданчиках відповідає росту і віку дітей, надійно і стійко закріплено. Наявні акти обстеження фізкультурного та іншого ігрового обладнання для безпечного використання в роботі з дітьми. Кожна група на майданчиках має тіньовий навіс для захисту від сонця й опадів.

Створення умов для повноцінного, своєчасного й різнобічного розвитку дитини, виховання ініціативної, творчої особистості – одне з важливих завдань освітнього закладу. Саме тому наш колектив значну увагу приділяє постійному вдосконаленню розвивального предметно-ігрового середовища. Вдала організація розвивального освітнього простору дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» стала основою для захоплюючого, змістовного життя та різнобічного розвитку кожного вихованця.

У дошкільному підрозділі функціонують:

- 5 групових приміщень, кожне з яких має: роздягальну, ігрову, спальну, туалетну кімнати та буфетну кімнату для миття і зберігання посуду. Кожне групове приміщення ізольоване від інших та має зручні сполучення з іншими функціональними приміщеннями закладу;
- фізкультурна зала з інвентарем, традиційним та нетрадиційним обладнанням;
- музична зала з необхідним наповненням;
- методичний кабінет – центр методичної роботи з педагогічними кадрами дошкільного підрозділу закладу, наповнення якого здійснюється відповідно до Положення про методичний кабінет;
- харчоблок - забезпечений технологічним обладнанням: 7 електроплит, духови шафа, стаціонарна електропательня, м'ясорубка, 4 холодильники, 1 морозильна камера, вентиляційна система, 4 вагів, необхідний посуд (каструлі, сковороди, миски, ножі, розливні ложки тощо);
- пральня - забезпечена двома пральними машинами, центрифугою, сушильною машиною, праскою;
- медичний кабінет для обслуговування дітей: медичний кабінет, ізолятор, маніпуляційна забезпечені необхідним обладнанням та матеріалами.

Поступово групи забезпечуються необхідним обладнанням відповідно до «Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти» (наказ МОНУ від 19.12.2017 №1633). У кожній віковій групі придбані різної форми дитячі стінки для іграшок.

Оснащені розвивальні осередки:

- самостійної художньої діяльності із традиційними й нетрадиційними матеріалами для художньо-продуктивних видів діяльності дітей;
- бібліотечний - теж різні за формою, кольором та наповненням;
- куточки природи - в кожній групі розміщено та обладнано по іншому;
- фізкультурні куточки для активізації рухової активності дітей;

- осередки пізнавального розвитку;
- осередки сюжетно-рольових ігор (сучасні дитячі кухні; затишні ігрові кімнати з меблями, підібраними до зросту дітей; діти люблять приймати гостей, готувати їжу, вкладати лялечок спати);
- куточки усамітнення;
- осередки для ігор з піском та водою та ін.

Усі навчально-дидактичні матеріали та посібники зберігаються в окремих шафах у належному стані, частина з них заламіновані.

Педагогічний колектив закладу при створенні чи оновленні групових розвивальних осередків користуються **Орієнтовним переліком центрів (зон, осередків) предметно-розвивального середовища в групі:**

1. Ігровий: сюжетно-рольові, будівельно-конструкторські, настільні, друковані, дидактичні ігри з логічним навантаженням, театралізовані ігри (з наборами обладнання, нескладних декорацій, елементами костюмів чи вбрання для ігор-драматизацій та інсценівок), рухливі ігри з атрибутами; ігрове обладнання, меблі, різновиди іграшок (фігури людей, тварини, рослини, транспортна іграшка); килим для ігрової діяльності.

2. Сенсорно-пізнавальний (матеріали з математики, логіки, сенсорики, грамоти, екологічного та економічного виховання, розвитку мовлення, дослідницько-пошукової діяльності, українознавства, християнської етики та ін.):

- набори геометричних фігур (плоскі та об'ємні), умовних мірок; математичні ваги; задачі-цікавинки; цифри в межах 10 (20); цифрові картки для штрихування; математичні головоломки, ребуси, конструктори; вимірювальне приладдя та інструменти (лінійка, сантиметр, пісковий та звичайний годинник, мірні стаканчики, термометр для вимірювання температури, повітря і води); мозаїка; пазли; лічильний матеріал; математичні дидактичні ігри, логічні завдання; картки для складання прикладів і задач; зошити для самостійної роботи на друкованій основі та ін. ;
- абетка, картки з друкованими літерами для штрихування; предметні та сюжетні картинки; листівки; картинки-загадки; лото; літери на кубиках; настільна магнітна абетка; фланелеграф; «живі» літери;
- полицка «Розумні книжки»: довідники, дитячі енциклопедії; книжки з розвивальними завданнями; книжка-скринька; українські народні казки; книжка-картинка (до 3-4 років); книжка-ширма; картинки-парадокси; ілюстрації до літературних творів; портрет письменника, з творами якого діти вже обізнані (старший дошкільний вік); дитячі журнали; тематичні альбоми; малі фольклорні жанри; схеми, моделі для роботи з казкою;
- магнітофон із записами; слайди, відеоказки;
- інтелектуальні ігри, головоломки, ребуси, кросворди; колекції марок, наклейок; прапори держав світу, герби; календарі, атласи, глобус; карта зоряного неба; фотоальбоми;
- «скринька знахідок»; «скринька бережливих і економних»; «торбинка добрих справ»;
- предмети для дослідницько-пошукової діяльності: бінокль; збільшуючі скельця; мікрокалькулятори; компас; годинник; мікрофон; телефон; фен-сушка; комп'ютер дитячий; мікроскоп; різні ємкості для рідини; набір сипких матеріалів (сіль, цукор, чай, крупи; камінчики, пісок, глина; насіння різних рослин); набір матеріалів (скло, дерево, залізо, пластмаса, папір, тканина) для визначення їх властивостей; лійки; термометри; ящики для вирощування розсади; календарі спостережень; гербарій;
- кімнатні рослини, акваріум, інші живі об'єкти та предмети догляду за ними;
- групова дитяча газета (з малюнками, цікавими дитячими оповідками, розповідями, вітаннями тощо), яка має свою назву (вона може мати назву таку, як

і група). Газету діти оформляють щотижня або ж рідше, виходячи з потреб та дитячих інтересів, і розміщують на видному місці у роздягальні.

3. *Естетичний (художній):*

- дошка настінна; шафа-тумба для матеріалів та інструментів; традиційні та нетрадиційні матеріали (гуаш, олівці, фломастери, зубочистки, зубні щітки, пташині пера, шматочки губки, поролон, піпетки, катушки, гудзики, олівці-штампи, трафаретки, тички, клаптики тканини, свічки, вата, сірники без сірки, кісточки різних розмірів, шматочки целофану; копірувальний папір, картон, клей, кольорова туш, гладенькі камінчики, пластилін, солоне тісто тощо);
- дитячі музичні інструменти (традиційні, нетрадиційні);
- екрани-ширми для театралізованих вистав та ігор; різні види театрів для дітей; велике та мале дзеркало.

4. *Центр трудового виховання:*

- дидактична лялька з великим комплектом одягу для неї (діти вчаться одягати , роздягати ляльку, годувати, купати, вкладати спати тощо), посудом, меблями, предметами для купання тощо;
- предмети із серії «Столяруємо» (для хлопчиків) та «Вишиваємо» (для дівчаток);
- щітки для одягу та взуття;
- різноманітні фартушки, щітки, совки, миски, відро, таці (для господарсько-побутової праці);
- для ручної праці: ножиці, голки, клей, шило, молоток, пінцет, наперсток, папір (глянсовий, пакувальний, газетний, цигарковий, фільтрувальний, промокальний, шпалери, фольга тощо); кришки від пляшок; мідний дріт; природний та покидьковий матеріал (жолуді, каштани, шишки, горіхи, камінці, зернята фруктів, кора різних дерев, хвоя, коріння, мох, очерет, сухі квіти, трава, лушпиння з цибулі і часнику, апельсинові та лимонові шкірки, тополиний пух, мушлі, лоза, гілочки, насіння ясена (клена, липи, акації, кавуна, гарбуза, дині, соняшника, проса, маку), катушки, пластмасові стаканчики, намистинки, гудзики, тирса, стружка, пробки, шкіра, замша, гумові трубочки, штучні барвники тощо);
- куточок чергових по їдальні: щітка, совок, фартушки, косинки (для дівчаток), шапочки-ковпачки (для хлопчиків).

5. *Центр здоров'я:*

- спортивний куточок для самостійної рухової діяльності дітей: гімнастична стінка, драбина, дуги, навісні мішені, гойдалки, ребриста дошка, традиційні і нетрадиційні тренажери та обладнання («доріжка здоров'я», кольорові шнури, палички-коні, моталочки, серсо, прапорці, хустинки, стрічки, м'ячі, кубики, мішечки з піском, шишки, горіхи, скакалки, обручі тощо; спортивні іграшки та атрибути до рухливих ігор;
- валеологічний куточок: дидактичні ігри, посібники з основ здоров'я;
- ігровий комплекс «Зелений вогник»: макет з розміткою дороги, іграшкові будинки, макети дерев, набір дорожніх знаків, різні види іграшкового транспорту; фланелеграф з набором дорожніх знаків, площинні будинки, фрагменти вулиць, плакати, настільні ігри; модель світлофора .

6. *Центр відпочинку (психологічного розвантаження, куточок усамітнення, затишний куточок)* - для емоційного розвантаження дітей, зняття втоми і постійного напруження, задоволення потреби дітей в усамітненні:

- м'яка зручна канапа чи диванчик;
- 1-2 м'які іграшки, улюблені дитячі книжки та журнали;
- магнітофон із записами для релаксації;
- матеріали для малювання.

Важливим чинником роботи у закладі є аналіз та створення умов відповідно до *Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів*, затвердженого наказом

МОЗУ від 24.03.2016 № 234, який визначає санітарно-епідеміологічні вимоги до дошкільних навчальних закладів усіх форм власності, виконання яких дозволяє створити нешкідливі умови розвитку, виховання, навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей.

Матеріально-технічний стан групових приміщень відповідає нормам санітарно-гігієнічного забезпечення. Групи укомплектовані м'яким і твердим інвентарем. Щорічно проводяться необхідні ремонтні роботи. Кожна дитина індивідуально забезпечена: меблями, постільною білизною, рушниками. Кухонний посуд для отримання страв з харчоблоку відповідає вимогам інструкції з організації харчування. Столовим посудом для харчування дітей групи забезпечені у достатній кількості; посуд естетичний, у хорошому стані. Посуд, меблі, постільна білизна, рушники марковані згідно санітарно-гігієнічних вимог.

Достатньо інвентарю для прибирання приміщень, який маркований та правильно зберігається. У робочому стані сантехнічне обладнання. У групах достатня кількість миючих та дезінфікуючих засобів, придбаних, в основному, за кошти батьків.

Дотримується належний санітарний режим: здійснюється провітрювання, вологе прибирання, дотримується тепловий режим. Тепловий режим у групових приміщеннях в межах норми (+18+22С). Працівники забезпечені спецодягом, який використовується за призначенням.

Заклад підключений до мережі Інтернет та забезпечений достатньою кількістю **технічних засобів навчання**: комп'ютерами, ноутбуком, принтерами, мультимедійним комп'ютерним проектором з екраном, музичним центром, придбано ламінатор.

Осучаснені **інформаційні стенди**: «Ласкаво просимо», «Навчально-методична робота», «Державна символіка», «Права дитини», «Профспілковий вісник»; «Веселі нотки», «Поради лікаря», «Зростаємо дужими», «Цивільний захист», «Пожежна безпека»; «Здорове харчування» у коридорі та у групових приміщеннях, батьківські куточки.

Постійно вдосконалюється матеріально-технічний стан приміщення та території закладу.

З метою обліку матеріальних цінностей та правильним використанням і збереженням власності закладу, щорічно проводиться інвентаризація майна.

На виконання Правил пожежної безпеки в Україні затверджених наказом МВС від 30.12.2014 року № 14-17 та Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2016 року № 974, а також для підтримання необхідного рівня пожежної безпеки в Гімназії «Сузір'я-19» щорічно затверджується **Комплексний план заходів для забезпечення пожежної безпеки у закладі**. У кожному груповому приміщенні передбачені шляхи евакуації вихованців та працівників на випадок надзвичайної ситуації. Заклад забезпечений у достатній кількості вуглекислотними та порошковими вогнегасниками, які періодично перезаряджаються. Наявні пожежні крани, деякі з них потребують заміни. В наявності стаціонарний пожежний щит з обладнанням. На всіх поверхах приміщення розміщені плани евакуації та плани оповіщення на випадок надзвичайної ситуації. Проводяться інші заходи по забезпеченню пожежної безпеки у закладі.

5.4. Першочергові проблеми дошкільного підрозділу на перспективу

Проаналізувавши стан освітньої діяльності дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» та матеріально-технічні умови забезпечення функціонування закладу, у 2022/2023 навчальному році визначено наступні першочергові проблеми для вирішення:

- встановити автоматичну пожежну сигналізацію, систему сповіщення про пожежну небезпеку та автоматичну систему пожежогасіння;
- капітальний ремонт укріття;
- закінчити заміну вікон на енергозберігаючі;

- проведення поточних ремонтів груп;
- оновити кухонне обладнання;
- здійснити капітальний ремонт вбиралень у дошкільному підрозділі;
- провести реконструкцію спортивних та ігрових майданчиків;
- забезпечити належне освітлення територій закладу.

РОЗДІЛ VI. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Вихідні положення щодо планування освітньої роботи у дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19»

Сьогодні декларується право на творчий підхід до вибору форм планування, відходу від шаблонних традиційних форм складання планів. Але існує і надалі важлива вимога - не залишати поза увагою змістовий аспект плану роботи для досягнення поставленої мети (виконання державних стандартів дошкільної освіти), не займатися безконтрольною самодіяльністю.

У ході планування освітньої роботи важливо обов'язково враховувати *загальні тенденції*:

- впровадження особистісно орієнтовної моделі освіти;
- гуманізація освітнього процесу;
- широке використання інноваційних освітніх технологій;
- інтегрований підхід до організації та змісту дошкільної освіти;
- надання пріоритету провідним видам діяльності дітей на кожному віковому періоді.

Вихідні положення щодо планування освітньої роботи

1. Основою планування є *освітня програма «Дитина»*, яка прийнята для використання педагогічною радою. Вибір програми погоджується з батьками, які є учасниками освітнього процесу.

2. Під час складання плану освітньої роботи враховуються конкретні *педагогічні умови*: віковий склад групи; результати діагностики розвитку дітей (педагогічного обстеження) на початок навчального року (вересень); розподіл дітей на підгрупи за психологічним віком; якість предметно-ігрового розвивального середовища у групі та за її межами.

3. *Форма планування* є різною і затверджена педрадою: *поширена* - для педагога-початківця (до 3-х років стажу), *спрощена* - для педагога-професіонала. Проте в жодному випадку не допускається безсистемність, пропущення окремих видів занять та діяльності дітей (фізкультура на свіжому повітрі; колективна праця; сюжетно-рольові, конструктивно-будівельні, театралізовані ігри; СХД: художньо-мовленнева, музична, образотворча, театралізована (їх краще планувати по тижню почергово); художня праця; робота із вивчення ПДР; дослідницько-пошукова діяльність тощо).

4. Найефективнішою є *блочно-тематична форма планування* освітньої роботи з дошкільниками з дотриманням принципу інтеграції.

5. *План роботи* (перспективний, календарний) є обов'язковою документацією педагогічних працівників. Календарному плануванню освітньої роботи з дошкільниками передують перспективне планування на кожен місяць. Календарне планування складається на основі перспективного на місяць. Один з варіантів - планування *за основними режимними моментами* першої (ранок, заняття, перша прогулянка) і другої (праця, СХД,

розваги, ігри, друга прогулянка, вечір) половини дня. Це традиційний підхід до планування

6. Інноваційні підходи до планування та проведення занять в дошкільному підрозділі - важливий момент освітнього процесу. Попередня діагностика розвитку особистості кожної дитини допомагає точніше спрогнозувати індивідуальну програму для кожного вихованця, визначити його участь (або неучасть) у тих чи інших заняттях, видах діяльності, згуртувати дітей відповідно до типу, виду і змісту заняття.

6.2. Річне перспективне планування освітньої діяльності за тематичними освітніми блоками

У дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19» розроблене *річне перспективне планування освітньої діяльності за тематичними освітніми блоками* (щотижневими) та пізнавальною (лексичною) темою на кожен день для усіх вікових груп, враховуючи вимоги оновленого БКДО, освітньої програми для загального розвитку дошкільників та корекційних програм для дітей з особливими освітніми потребами.

6.3. Основні структурні компоненти перспективного планування освітньої роботи на місяць

План роботи (перспективний, календарний) є обов'язковою документацією педагогічних працівників. Календарному плануванню освітньої роботи з дошкільниками завжди передують перспективне планування на кожен місяць, який формуємо відповідно таких структурних компонентів:

- Тематика інтегрованих освітніх блоків на місяць (рік).
- По 2 комплекси ранкової гімнастики та гімнастики пробудження після сну.
- Загартувальні процедури (*із зазначенням назв усіх процедур і норм (перебігу загартування)*).
- Планування освітньої роботи, спрямованої на розгортання сюжетно-рольової гри (*до 2-3-х ігор на місяць*).
- Перспективне планування організованої навчально-пізнавальної діяльності на місяць (*сітка занять із зазначенням теми та програмових завдань*).
- Рухливі ігри.
- Спостереження в природному та предметному довкіллі.
- Дослідницько-пошукова діяльність.
- Дидактичні ігри.
- Трудова діяльність.
- Свята, розваги, тематичні тижні (*здоров'я, фізкультури, знань з безпеки життєдіяльності, екології, мистецтва тощо*) (форма роботи, тема, дата проведення).
- Піші переходи (*потижнево*).
- Робота з батьками (*форма роботи, тема, дата проведення*).
- Зміцнення розвивального середовища (*природного, предметного, соціального*): передбачити основні завдання
- Усна народна творчість (*добірка програмових творів на місяць*).

6.4. Планування роботи з батьками.

Діяльність Консультативного центру для батьків

Повноцінне здійснення завдань оновленого БКДО-2021 та освітньої програми розвитку дошкільників можливе лише за умови злагодженої співпраці з батьками. Зважаючи на сучасні тенденції в суспільстві, пов'язані з підвищенням престижу сім'ї та ролі сімейного виховання, яке вирішальним чином впливає на становлення особистості саме в дошкільному віці, головним у змісті роботи з батьками стає *активне залучення*

родин до освітнього процесу через різні форми партнерської взаємодії. Однією з форм надання допомоги сім'ям (індивідуально та підгрупами) у вихованні і розвитку дітей від 2-х років до 6 (7) років є створення **консультативного центру**, який працює відповідно до Плану роботи консультативного центру для батьків на 2023/2024 навчальний рік.

Мета КЦ: допомогти батькам у забезпеченні їхнім дітям рівних стартових можливостей напередодні вступу до школи (фізичної та психологічної готовності дитини до навчання в НУШ); надати психолого-педагогічну допомогу з питань розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку, що виховуються в умовах сім'ї; забезпечити конституційні права дітей дошкільного віку на здобуття дошкільної освіти.

Консультативний центр здійснює консультативну допомогу батькам або особам, які їх замінюють, із питань:

- соціалізації дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- вікових, психофізіологічних особливостей дітей;
- психологічної готовності до навчання у школі;
- профілактики відхилень у фізичному, психічному і соціальному розвитку дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- організації ігрової діяльності;
- організації харчування дітей вдома;
- створення умов для загартовування і оздоровлення;
- соціального захисту дітей із різних категорій сімей.

Є достатньо різних форм партнерської взаємодії з батьками, діти яких не відвідують заклад, але педагоги завжди обирають самі найдієвіші. Робота з батьками або особами, які їх замінюють, і дітьми в Консультативному центрі проводиться підгрупами та індивідуально.

Основні форми діяльності консультативного центру:

- педагогічна просвіта батьків через соціальні мережі, інформаційні стенди, сайт Гімназії «Сузір'я-19» тощо;
- організація лекторіїв, індивідуальних і групових консультацій для батьків або осіб, які їх замінюють;
- організація заочного консультування через листування, в телефонному режимі, через організацію роботи сайту закладу тощо.

РОЗДІЛ VII. ІНСТРУМЕНТИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

7.1. Завдання моніторингового дослідження

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у закладі, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей. (ЗУ «Про освіту», ст. 48)

Моніторинг – це комплекс заходів зі спостереження, які забезпечують системний довготривалий контроль за станом та тенденціями розвитку кожної дитини. Він є необхідною складовою освітньої діяльності педагога. Завдяки моніторингу педагог може з'ясувати, чи у правильному напрямі він здійснює освітній процес, і вчасно внести потрібні корективи.

Головною метою моніторингу є вивчення стану реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, стану організації освітнього процесу, отримати оперативну інформацію про реальний стан та тенденції змін об'єкта діагностування для корекції педагогічного процесу.

Завдання моніторингового дослідження

1. Виявити якість практичної реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти та отримати об'єктивну інформацію.
2. Дослідити рівень засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до Базового компонента дошкільної освіти та освітньої програми дошкільного підрозділу закладу.
3. Провести порівняльний аналіз відповідності фактичних результатів освітньої діяльності прикінцевій меті – вимогам Державних стандартів дошкільної освіти.
4. Визначити чинники, які сприяють покращенню виконання освітньої програми ЗДО.
5. Надати рекомендації педагогам і батькам дошкільників стосовно визначення шляхів покращення якості дошкільної освіти, спираючись на результати моніторингу.

На виконання Листа МОН України «Щодо визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі» від 06.11.2015 №1\9-535 при визначенні рівня виконання випускниками ЗДО державних стандартів дошкільної освіти напередодні їх вступу до школи педагогічний колектив закладу активно використовує програму (оновлену) доктора педагогічних наук Єльнікової Г.В. «Кваліметрична модель оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку».

7.2. Комплексна оцінка рівня розвитку дитини-дошкільника

Педагогічний колектив дошкільного підрозділу Гімназії «Сузір'я-19» у новому 2023/2024 навчальному році буде впроваджувати технологію комплексного оцінювання рівнів розвитку дошкільників за методичним посібником, який розробила творча група педагогів Квасилівського ЗДО «*Комплексна оцінка рівня розвитку дитини-дошкільника*» <http://leleka.rv.ua/index.php?m=content&d=view&cid=383>, з активним застосуванням ефективних методів діагностики, 4-х бальної шкали оцінювання за відповідними показниками та кваліметричної моделі Г.Єльнікової.

Мета методичного посібника – виробити єдині підходи до проведення моніторингових досліджень якості дошкільної освіти, в тому числі і фізичної підготовленості дошкільників усіх вікових категорій.

З метою проведення цілеспрямованого і повного педагогічного обстеження рівня засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно БКДО оцінюємо досягнення дітей кожної вікової групи за **показниками (критеріями)** всіх семи освітніх напрямів. Для кожної вікової групи ці критерії свої, і добираються вони з усіх розділів освітньої програми, узгоджуючись з освітніми напрямами БКДО, оскільки розвиток дитини – це цілісний процес, який відбувається в усіх освітніх напрямах, і він не може розглядатися ізольовано від жодного з них. Дуже важливо отримувати інформацію про розвиток дитини також і від батьків та враховувати її при виведенні результатів педагогічної діагностики.

Найпоширеніші методи педагогічної діагностики в дошкільному підрозділі Гімназії «Сузір'я-19»:

- контрольні та підсумкові заняття;
- міні-заняття з окремими дітьми;
- спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані);
- бесіда з дітьми (як допоміжний метод);
- метод доручень (як один із видів природного експерименту);
- вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо);
- контрольні зрізи рівнів знань та умінь дітей з різних розділів програми (нульові зрізи – у вересні, контрольні зрізи – у грудні-січні, підсумкові зрізи – у квітні-травні);
- дидактичні ігри та вправи;
- розвивальні ігри;
- вивчення листків здоров'я кожної дитини;
- анкетування (опитування) батьків;
- аналіз мовлення батьків і рідних дитини;
- кваліметричні методи тощо.

Практика показує, що у роботі вихователів **контрольні та підсумкові заняття** займають чільне місце, оскільки одночасно можна перевірити рівень виконання освітньої програми з конкретного розділу чи освітнього напрямку більшої частини дітей. Проте на такому занятті має бути присутній для фіксації показників і ведення протоколу педагогічної діагностики заступник директора, вихователь-методист, практичний психолог чи інша доросла особа. Фіксування результатів педагогічної діагностики може проводитися одночасно двома-трьома особами (вихователь, заступник директора, методист, психолог, батьки, студенти-практиканти тощо); їх записи зіставляються, на їх основі складається протокол обстеження (окремо по кожній дитині або у зведеній таблиці).

Вихователі у якості ведучого методу використовують **спостереження** за дітьми у різних видах діяльності. Цей метод ефективний для оцінки динаміки розвитку дітей, для збору первинної інформації, для перевірки фактів і відомостей, отриманих за допомогою інших методів діагностики. Проте спостереження рідко використовується як єдиний метод дослідження. Для об'єктивності відомостей і постановки «педагогічного діагнозу» проводиться комплексна діагностика за допомогою декількох методів.

Педагогічна діагностика - це основа для здійснення педагогічного моніторингу, який є безперервним, науково обґрунтованим, прогностичним і служить для ефективного розвитку педагогічного процесу. В якості результатів навчання, в дошкільному закладі проводиться також **вивчення продуктів праці дошкільнят**. Цей метод дозволяє визначити сформованість умінь дітей, а також деякі особистісні характеристики, необхідні

для якісного засвоєння знань: відповідальність, стомлюваність, акуратність, креативність та інші.

Вивчення листків здоров'ядитини дозволяє досліднику скласти більш цілісну картину можливостей дошкільника і знайти причини виявлення проблем у вихованні та навчанні. Медична картка містить відомості про здоров'я, про темп розвитку дитини, про вроджені і набуті захворювання, про адаптаційні можливості вихованця. Відомості про батьків та місце проживання дітей допомагають краще зрозуміти умови виховання, оцінити достатність педагогічних ресурсів в сім'ї.

Педагогічна діагностика - це не стільки вивчення дітей, їх особистісних особливостей, скільки можливостей і ресурси системи виховання, педагогічного процесу, організованого в дошкільному закладі і в родині вихованця. Тому при проведенні **діагностичної бесіди з дитиною** за результатами пройденого програмного матеріалу можна зробити висновок про ефективність методів викладання, про компетентність педагога, про достатність педагогічного впливу і якості організації умов і форм процесу пізнання.

Результати діагностики використовуються для активного розвитку всіх учасників педагогічного процесу, для правильного підбору методів і засобів виховання, для надання своєчасної допомоги при виявленні проблем чи труднощів у роботі з дітьми.

Отже, педагогічна діагностика як самостійна галузь педагогічної діяльності вихователя:

- дозволяє об'єктивно оцінити характер і особливості виховного процесу, як процесу взаємодії і взаємозмінювання вихователя і вихованця;
- з допомогою педагогічної діагностики визначається «зона найближчого розвитку» особистості дитини;
- діагностика пов'язана з визначенням шляхів досягнення освітньої мети;
- діагностика розгорнута в часі і прослідковує виховний процес, як перехід з однієї виховної ситуації в іншу, виділяючи при цьому цикли реалізації освітніх мети і завдань;
- діагностика в виховних технологіях виступає, як індикатор і як метод виховання.

В ході педагогічної діагностики складається аналітична таблиця показників (критеріїв), оцінювання яких проводиться відповідними балами. Критерії оцінювання компетентності дошкільника мають бути не формальними – *не кількісними* (виконав, запам'ятав, зробив, повторив, відобразив тощо), а *якісними* (як саме виконав - самостійно, раціонально, старанно, творчо, точно чи за допомогою інших, шляхом простих маніпуляцій, похапцем тощо).

Практика показує, що аналізувати рівень знань, умінь і навичок кожної дитини за кожним критерієм зручніше за 4-х бальною системою:

• **4 бали** – *високий рівень* (компетентність сформована у повній мірі – 100%): дитина здібна та обдарована, вона самостійно і впевнено дає відповідь на поставлене проблемне запитання (завдання), яке може відповідати програмі наступної вікової групи; обґрунтовує відповідь, критично мислить, доводить розпочату справу до кінця; показник проявляється повною мірою, дитина має глибокі системні знання та практичні вміння;

• **3 бали** – *достатній рівень* (компетентність сформована у достатній мірі – 75%): дитина знаходить відповідь на запитання (завдання) за програмою своєї вікової групи, проте частіше за навідним запитанням вихователя; за підтримки дорослого доводить розпочату справу до кінця та виявляє впевненість у своїх діях; показник проявляється частково й ситуативно; дитина має достатні, але не глибокі знання, чекає підтримки від дорослого;

• **2 бали** – *середній рівень* (компетентність сформована посередньо – 50%): дитина якщо і розуміє суть запитання (завдання), проте виконує його і відповідає лише при допомозі дорослого; показник проявляється посередньо, знання та практичні вміння обмежені та безсистемні;

• **1 бал** – *рівень нижче середнього* (компетентність сформована мінімально – 25%): дитина здебільшого не розуміє суті завдання, не може самостійно дати відповідь на проблемне запитання чи виконати завдання; відповідає лише при значній допомозі вихователя, не виявляє впевненості у своїх діях; не може довести справу до кінця;

• **0 балів** – *низький рівень* (компетентність не сформована – до 14-15%): дитина не розуміє суті запитання (завдання), а тому не може на нього відповісти - дитина мовчить (або «Не знаю», «Не можу», «Не вмію»); повна відсутність прояву, відсутність знань та практичних вмінь.

При визначенні рівня виконання випускниками ЗДО державних стандартів дошкільної освіти та якості надання їм освітніх послуг напередодні вступу до школи педагогічні працівники апробують програму доктора педагогічних наук Єльнікової Г.В. «Кваліметрична модель оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку», яку активно застосовують також і при оцінюванні рівня виконання програми у кожній віковій групі. Уданій програмі закладена наступна шкала оцінювання рівня розвитку дитини:

- **3,0-4 бали (75-100%)** – *високий рівень розвитку дитини* – ВР
- **2,5-2,9 бали (62-74%)** – *достатній рівень розвитку дитини* або ВС (вище середнього)
- **1,7-2,4 бали (42-61%)** – *середній рівень розвитку дитини* – СР (посередній, задовільний)
- **1,0-1,6 бали (25-41%)** – *рівень розвитку дитини нижче середнього* – НС (незадовільний)
- **0-0,9 балів (0-24%)** – *низький рівень розвитку дитини* – НР (низький, критичний)

За результатами моніторингового дослідження складається Зведена таблиця з показниками виконання вимог БКДО та освітньої програми у процентному співвідношенні по кожній віковій групі та визначається середній показник якості дошкільної освіти за віковими категоріями дітей.

7.3. Основні критерії визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку та її готовності до навчання у НУШ

Дошкільна освіта є стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Наступність та перспективи розвитку дитини в дошкільному підрозділі та у початковій школі забезпечується завдяки:

- використанню форм та методів освітньої роботи, які відповідають віку дітей;
- визначенню спільних для дошкільної та початкової освіти принципів, методичних підходів, адекватних віку дітей провідних видів діяльності;
- послідовному збагаченню результатів освіти, які висвітлено у формуванні компетентностей дитини дошкільного та молодшого шкільного віку.

Компетентності, що сформовані у дошкільників у різних видах діяльності за освітніми напрямками: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі мистецтва», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», «Гра дитини» - створюють базу для збагачення та поглиблення змісту освіти на наступних рівнях освіти – у початковій та середній школі. Всі освітні напрями (зміст дошкільної освіти) мають продовження у початковій школі через освітні галузі: мовно-літературну, математичну, природничу, технологічну, інформаційно-цифрову, соціальну, здоров'язбережувальну, громадянську та історичну, мистецьку, фізкультурну та ін.

У таблиці подано основні критерії визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку та її готовності до навчання у НУШ, на які орієнтуються педагогічні працівники дошкільного підроздіду Гімназії «Сузір'я-19» та батьки вихованців на кінець навчального року:

№ п/п	Критерії готовності до школи за БКДО-2021 та освітньою програмою «Дитина»	Оцінка (за 4-х бальною шкалою)				
		4	3	2	1	0
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»						
1.	Визначає і правильно називає частини тіла та основні органи, їх елементарні функції; знає про призначення органів чуттів (очі, ніс, вуха, язик, пальці); дотримується правил їх охорони.					
2.	Називає ознаки етапів життя людини – дитинство, юність, зрілість, старість.					
3.	Має знання про основні чинники збереження здоров'я (рухова діяльність, загартування, щоденна ранкова гімнастика, масаж, правильне харчування, безпечна поведінка, гігієна тіла тощо).					
4.	Орієнтується в основних показниках власного здоров'я; називає основні ознаки захворювання; виконує окремі лікувальні процедури (під наглядом).					
5.	Відрізняє корисну їжу і напої від шкідливих; орієнтується в ознаках спраги та голоду; має знання про значення питної води для здоров'я.					
6.	Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, володіє елементарними навичками особистої гігієни; контролює власну поставу.					
7.	Знає правила безпечної поведінки вдома, у дитячому садку, на вулиці, на воді, льоду, ігровому, спортивному майданчиках; знає про стихійні явища, їх наслідки та безпечне поводження під час їх виникнення.					
8.	Знає правила поводження з незнайомими предметами, речовинами, ліками.					
9.	Знає правила пожежної та електробезпеки; дотримується ПДР, знає основні дорожні знаки; вміє скористатися телефонами служб допомоги 101, 102, 103, 104.					
10.	Диференціює поняття «безпечне», «небезпечне», «свої», «чужі».					
11.	Негативно ставиться до шкідливих звичок; розрізняє хороші-погані звички.					
12.	Вміє виконувати гімнастичні вправи, бере активну участь у рухливих іграх.					
13.	Володіє основними рухами, загальнорозвивальними вправами та вправами спортивного характеру (відповідно до вимог програми).					
14.	Має сформовані фізичні якості: швидкість, спритність, сила, витривалість, гнучкість.					
15.	Орієнтується в ознаках статевої належності; з повагою ставиться до протилежної статі; радіє своєму імені, прізвищу, по батькові, які вказують на її належність до роду, своєї сім'ї, її традицій і звичаїв.					
16.	Знає свої права та обов'язки, захищає свою власну думку та гідність.					
17.	Розуміє зміст понять «авторитет», «совість», «справедливість».					
18.	Має свої уподобання, прихильності, інтереси; орієнтується в основних емоціях і почуттях, намагається стримувати негативні емоції; диференціює добро і зло.					
19.	Дотримується статево-рольової поведінки; вміє поводитися довільно.					
20.	Має певну думку про себе, може сформулювати узагальнене судження про себе.					
Середній бал						

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»					
1.	Знає, що сім'я – це об'єднання близьких людей, які проживають разом, мають спільне господарство, піклуються одне про одного, ставляться до старших і молодших членів родини з любов'ю, повагою і довірою.				
2.	Вміє розповісти про кожного члена сім'ї, охарактеризувати особливості його зовнішності і характеру, звички, спосіб життя, улюблені заняття.				
3.	Розуміє, що батьки – найрідніші люди, які доглядають та виховують своїх дітей, ставляться до них з любов'ю, повагою і турботою.				
4.	Знає, що рідні брати і сестри – це діти, народжені одними батьками.				
5.	Знає, що бабуся і дідусь – це батьки мами й тата, шанобливо ставиться до них, піклується про їхнє здоров'я.				
6.	Співчуває хворим членам родини, надає посильну допомогу.				
7.	Має уявлення, що родина об'єднує всіх родичів мами і тата; знає про свій рід, його історію; бере участь у складанні родовідного дерева.				
8.	Проявляє інтерес до спільних родинних справ, сімейних традицій, свят, зустрічей, фото-та фільмотек.				
9.	Проявляє чуйність та уважність, прагне бути причетною до спільних турбот і проблем сім'ї; вміє проявляти любов і турботу про рідних та близьких.				
10.	Диференціює рідних, знайомих, чужих людей та знає, як з ними поводитися.				
11.	Має уявлення про різноманітність різних професій, професійну діяльність рідних і знайомих дорослих; виявляє інтерес до різних професій дорослих.				
12.	Має сформовані уявлення про школу, де буде навчатися, знайомитися з новими педагогами й однолітками (вчителями, школярами, учнями).				
13.	Має уявлення про доброту, гуманність, щирість, милосердя, справедливість, чесність як важливі риси людини.				
14.	Розуміє зміст понять «дружба» і «товаришування»; має уявлення про дружбу як прояв взаємної довіри, відданості і поваги між людьми; має своїх друзів, до яких проявляє особливу прихильність.				
15.	Обізнана з віковими групами свого ЗДО (молодша, середня, старша) та правилами взаємодії між дітьми у групі, яку вона відвідує; знає колектив працівників ЗДО та активно з ними спілкується.				
16.	В разі потреби вміє звернутися за допомогою до незнайомої людини (поліцейського, водія, контролера у транспорті, продавця чи охоронця у магазині).				
17.	Обізнана з різними соціальними ролями людей (знайомі, незнайомі, свої, чужі, діти, дорослі, жінки, чоловіки, хлопчики, дівчатка, молоді люди, літні).				
18.	Знає, що живе в Україні (на Батьківщині), що вона українка, розмовляє українською мовою; знає Державні та народні символи, національний одяг, народні ремесла, національних героїв, народні та державні свята.				
19.	Знає, що з людей складаються різні народи, які живуть у різних країнах і мають свою мову, культуру, традиції; усвідомлює існування відмінностей у їх зовнішньому вигляді, їжі, способі життя.				
20.	Проявляє почуття патріотизму, прагнення жити в мирі і злагоді з усіма народами; диференціює поняття «добро» і «зло».				
21.	Дотримується елементарних форм культури спілкування та мовленнєвого етикету з рідними, іншими дорослими, однолітками.				
Середній бал					

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»					
1.	Знає адресу проживання, адресу дитячого садка: село, вулиця, номер будинку, район, область, країна.				
2.	Знає різницю між сільським і міським житлом і побутом, його сучасним і минулим; розуміє залежність рівня життя людини від житлово-комунальних послуг.				
3.	Усвідомлює, що для життя людини потрібні предмети побуту і вжитку (меблі, посуд, побутові електроприлади).				
4.	Розрізняє і називає різні види транспортних засобів (наземний, підземний, повітряний, водний, спеціальний, сільськогосподарський транспорт); засоби комунікації (телебачення, радіо, газети, журнали, телефон, Інтернет, факс); соціальні установи (вокзал, аеропорт, музей, театр, цирк, школа, лікарня, аптека, магазин).				
5.	Знає основні професії, їх значення (промислові, будівельні, спеціальні, сільськогосподарські, творчі).				
6.	Має елементарні знання про виробництво різних предметів ужитку, технічних приладів та знарядь, технічних засобів і зв'язку, продуктів харчування, гігієни тощо.				
7.	Оперує узагальнювальними поняттями (меблі, одяг, транспорт, білизна, знаряддя, побутові прилади).				
8.	Володіє навиками самообслуговування, праці в природі і побуті, господарсько-побутової праці.				
9.	Розуміє поняття «бережливість», «ощадливість», «економність», бережно ставиться до предметів навколишньої дійсності, особистих речей.				
10.	Застосовує елементарні економічні поняття (товар-гроші, ціна, дешево-дорого, зарплата, бюджет, прибуток, реклама, банк); ощадливо ставиться до речей, грошових витрат, рахує гроші (1, 2, 5, 10 грн).				
11.	Обізнана з властивостями різних матеріалів, технологією їх використання; дотримується правил безпечної діяльності.				
12.	Розрізняє види мистецтва: декоративно-прикладне, живопис, графіка, скульптура, архітектура, дизайн.				
13.	Володіє прийомами роботи з різними зображальними матеріалами (фарби, олівці, фломастери, пастель, глина, пластилін, тісто, папір, тканина, природний матеріал).				
14.	Володіє технічними прийомами роботи з різними матеріалами при малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні, в художній праці.				
15.	Застосовує виражальні можливості лінії, кольору, ритму, композиції; експериментує, змішуючи кольори.				
16.	Називає прізвища, твори улюблених вітчизняних та зарубіжних митців, пригадує їхній зміст, порівнює твори; експериментує з картинами.				
17.	Володіє нетрадиційними техніками малювання.				
18.	Називає основні жанри музичного мистецтва (пісня, марш, танець); виразно співає дитячі пісні, володіє елементарною технікою виконання хороводів, танців, рухів.				
19.	Розрізняє і називає дитячі музичні інструменти, відтворює на них прості ритмічні мелодії.				
20.	Має уявлення про вокальну та інструментальну музику; має досвід індивідуального та колективного виконання твору; володіє своїм голосом, співає легко, дзвінко.				

21.	Називає композиторів і їх твори; охоче слухає та може дати характеристику музичного твору.				
22.	Називає різні види театрів, має навички перевтілення у сценічний образ (позитивний, негативний); артистично виконує ролі, імпровізує, емоційно реагує на зміст вистави; творчо застосовує художньо-мовленнєвий та музично-пластично-пісенний досвід у театралізації, святах і розвагах.				
23.	Розрізняє види літературного мистецтва (вірш, казка, оповідання, байка); називає автора твору; вміє декламувати вірші напам'ять, переказувати знайомі казки, мультфільми, застосовувати усну народну творчість в іграх та у спілкуванні; вдається до римування та словотворчості; експериментує з казками.				
24.	Має навички образного мовлення, дотримується мовленнєвого етикету.				
<i>Середній бал</i>					
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»					
1.	Має знання про Землю як планету, на якій живе людство, її форму, складники (повітря, суша, вода); «суходіл» як тверду поверхню землі (материки), її форми (рівнини, пагорби, гори, яри); корисні копалини (вугілля, газ, нафта, торф тощо); клімат (сухий, вологий, холодний); орієнтується на глобусі та карті України.				
2.	Має знання про вітер, повітря, воду (її стани), ґрунт і їх значення для життя на Землі.				
3.	Розпізнає і називає рослини: 3-4 види дерев (каштан, липа, тополя, акація, ялина, сосна, береза, дуб, клен, горобина); плодові (яблуня, груша, слива, вишня); овочі (картопля, морква, капуста, огірок, помідор, цибуля, часник, квасоля, редис); кімнатні (фікус, бегонія, лілія амазонська, традесканція, алое, клівія); 3-4 види квітів (жоржини, айстри, пролісок, фіалка, підсніжник, тюльпан, нарцис, морозці); ягоди (полуниця, суниця, чорниця, малина, смородина); фрукти (яблуко, груша, слива, вишня); кущі (бузок, жасмин).				
4.	Знає, що гриби бувають їстівні (сироїжки, білий гриб, масляк, лисички) та отруйні (мухомор, біла поганка); з ними слід поводитися обережно.				
5.	Має уявлення про лікарські рослини і їх властивості (кропива, подорожник, чистотіл, нагідки, безсмертник, м'ята, ромашка, мати-й-мачуха тощо).				
6.	Знає свійські (кішка, собака, свиня, коза, кінь, кролик, корова, вівця), дикі тварини (заєць, ведмідь, вовк, лисиця, білка, їжак, тигр, мавпа, слон, лев, носоріг, жираф, кенгуру), особливості їхнього зовнішнього вигляду, будови тіла, умов проживання у різні пори року; називає дитинчат тварин.				
7.	Має знання про рибок акваріума, розрізняє їхню будову, знає умови догляду, як пересуваються; розрізняє риб (лящ, щука, короп), земноводних і плазунів (жаба, гадюка, вуж).				
8.	Розрізняє і називає 5 -6 видів птахів (горобець, ворона, голуб, синиця, снігур, ластівка, грак, шпак, яструб, жайворонок) за їх розміром, забарвленням, голосами; свійських птахів і їх дитинчат (півень, курка, качка, гуска, індик); 3-4 види комах (муха, комар, жук, бджола, жук-сонечко, метелик-лимонниця, коник-стрибунець, мураха, павук); помічає зміни, що відбуваються у їх поведінці в різні пори року.				
9.	Називає пори року, їх характерні ознаки; розуміє зв'язки між погодними умовами та їх наслідками для рослин, тварин, людей; фіксує зміни в природі у календарях погоди і природи.				

10.	Знає про хмари, їх види, причини утворення (перисті, купчасті, шаруваті), вплив на зміну погоди; види опадів та явищ після негоди (дощ, град, блискавка, веселка, сніг, заметіль, хуртовина, ожеледиця), їх вплив на стан природи.					
11.	Має знання про стихійні лиха (шторм на морі, посухи на землі, пожежі, землетруси, виверження вулкану), їх наслідки для природи та людини; має навички правильного поведіння у небезпечних ситуаціях.					
12.	Знає і розрізняє основні властивості води, каміння, піску, глини, корисних копалин; розуміє їх значення у житті людини та правила їх бережного використання.					
13.	Експериментує з водою, піском, снігом, камінням, черепашками, пір'ям, насінням, листям дерев, шишками, каштанами; дотримується простих правил безпечного поведіння з ними.					
14.	Усвідомлює зв'язок природи та життєдіяльності людини: обробляє землю, вирощує харчові та технічні культури, будує житло, працює і відпочиває.					
15.	Знає, що існують позитивні (створення заповідників, занесення до Червоної книги, очищення водойм, прибирання і переробка сміття) та негативні наслідки діяльності людини (вирубка лісів, обробка землі хімікатами, забруднення водойм та повітря, захаращення сміттям).					
16.	Має уявлення про природоохоронну діяльність людей у своєму регіоні, населеному пункті.					
17.	Має уявлення про основні об'єкти Космосу (Сонце, Місяць, зірки, планети Марс, Юпітер, Венера); розуміє вплив Космосу на стан життя на Землі (спалахи на Сонці – магнітні бурі на Землі – погане самопочуття людей); знає, що Земля робить один оберт за рік навколо Сонця.					
18.	Знає, що космонавти літають у Космос на космічних кораблях, вивчають його за допомогою супутників та космічних станцій; знає ім'я першого космонавта Юрія Гагаріна.					
<i>Середній бал</i>						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»						
1.	Порівнює множини за кількістю, використовує слова «багато», «мало», «більше», «менше», «стільки ж», «однаково».					
2.	Лічить в межах 10 (20) у прямому та зворотному порядках, користується кількісними та порядковими числівниками.					
3.	Знає цифри від 0 до 10.					
4.	Лічить парами, трійками, п'ятірками.					
5.	Визначає кількісний склад числа в межах 10.					
6.	Порівнює суміжні числа в межах 10.					
7.	Складає числа з двох менших в межах 10; розуміє поняття «на 1\2 одиниці менше\більше».					
8.	Виконує математичні дії на додавання та віднімання, використовує знаки «+», «-», «=», «<», «>».					
9.	Знає структуру задачі; розв'язує елементарні математичні та логічні задачі; здійснює найпростіші усні обчислення на додавання та віднімання.					
10.	Знає площинні (трикутник, квадрат, прямокутник, багатокутник, круг, овал) та об'ємні (куб, куля, циліндр, конус, піраміда) геометричні фігури, їх елементи.					
11.	Має уявлення про різні множини: посуд, одяг, транспорт, іграшки, меблі тощо					

12.	Вимірює величини, користуючись умовною міркою: смужкою, долонею, олівцем, стрічкою тощо.					
13.	Порівнює предмети за величиною (довжиною, шириною, висотою, об'ємом та масою; знає одиниці вимірювання (см, м, л, г, кг).					
14.	Викладає серіаційний ряд в порядку зростання\спадання певних ознак величини та маси:тонкий-тонший-найтонший; короткий-довший-найдовший; високий-вищий-найвищий; легший-важчий-найважчий, глибокий-глибший-найглибший.					
15.	Орієнтується в просторі (ближче, далі, ліворуч, праворуч, всередині, від, над, зверху, внизу, перший, останній тощо).					
16.	Називає в певному порядку пори року, місяці, дні тижня, частини доби.					
17.	Встановлює послідовність подій: сьогодні, вчора, завтра, раніше, потім, зараз.					
18.	Визначає час за допомогою годинника (з точністю до півгодини).					
19.	Моделює, експериментує в довкіллі, користується планом, схемою, моделями.					
20.	Розрізняє форму, величину, колір, вагу, фактуру; розподіляє предмети на площині, складає орнаменти з різних за кольором, розміром геометричних фігур.					
21.	Знає, що сприймає об'єкт різними органами чуття: зором, дотиком, нюхом, слухом, смаком.					
22.	Розрізняє і називає властивості, якості предметів (гладкий, шорсткий, м'який, металевий, дерев'яний, скляний, бавовняний тощо).					
23.	Володіє прийомами узагальнення, класифікації, порівняння, зіставлення.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»						
1.	Самостійно організовує різні види ігор; надає перевагу грі як провідній діяльності; використовує власний досвід для створення ігрових задумів.					
2.	Знає багато рухливих ігор; охоче бере участь у руховій діяльності; придумує власні ігри; дотримується правил гри, погоджує свої дії з діями однолітків.					
3.	Знає українські народні ігри малих форм, розуміє зміст примовок, закличок, лічилок, мирилок, загадок; вміє погоджувати дії зі словами, самостійно складати подібні віршовані тексти.					
4.	Знає хороводні ігри; бере участь у них, розуміє зміст хороводних пісень.					
5.	Розгортає елементарну сюжетно-рольову гру з 2-3 і більше ігрових ситуацій, будує рольові діалоги з її учасниками, пропонує сюжет і ролі для інших дітей.					
6.	Грає на самоті та об'єднується з однолітками; творчо розвиває сюжет.					
7.	Покладає на себе одну-дві з 2-3 ролей; добирає предмети, іграшки, атрибути для неї, предмети-замінники, різні будівельні споруди для обігрування; розрізняє головні та другорядні ролі, бажані та небажані для себе, легкі і складні, цікаві і нецікаві.					
8.	Виявляє бажання переходити від нечисленних ігрових угруповань до більш численних; діє злагоджено з іншими дітьми, проявляє ініціативу.					
9.	Грає з будматеріалом і конструкторами (зокрема LEGO), природним і штучним матеріалом; розрізняє і правильно називає складові конструкції; створює власні споруди за зразком, умовою, задумом.					
10.	Вміє розподіляти в іграх ролі за статевим принципом; імітує в іграх професій-ні жіночі і чоловічі якості і вміння; відтворює статево-рольову поведінку.					

11.	Охоче грає в дидактичні ігри на ознайомлення з формою, кольором, величиною предметів, живою та неживою природою, природними явищами, з працею людей різних професій та моральними якостями людини тощо; свідомо і вимогливо дотримується ігрових правил.					
12.	Проявляє інтерес до інтелектуальних ігор (загадки, кросворди, ребуси, чайнворди, шашки, шахи, вікторини тощо), до різноманітних мозаїк, пазлів, розрізних картинок, лото, кубиків з картинками й іншого настільного матеріалу та комп'ютерних ігор з наочними екранними образами.					
13.	Приймає активну участь в іграх-розвагах (народних, авторських); охоче проводить рухливі ігри, ігри-естафети, ігри-атракціони на вулиці, відстоюючи право на вибір гри.					
14.	Знає, впізнає і називає глиняні, дерев'яні, металеві українські народні іграшки та місце їх виготовлення (Опішня, Косів, Яворів тощо).					
15.	Обізнана з різними видами іграшок; грається з українськими народними іграшками та іграшками з природних матеріалів, виготовлених власноруч.					
16.	Самостійно організовує ігри-драматизації та театралізовані ігри різних видів; драматизує знайомі казкові сюжети та реальні життєві ситуації; веде простий діалог з іншими учасниками гри, використовуючи міміку, жести, виразну мову.					
17.	В спільних іграх дотримується рольових способів поведінки, мовленнєвого етикету, намагається бути справедливою та уникати суперечок.					
18.	Наводить порядок в ігровому куточку; бережно відноситься до іграшок; знає місце кожної іграшки в ігровому куточку; проводить дрібний ремонт іграшок.					
19.	Виявляє творчість, імпровізацію, пропонує оригінальні ідеї для покращення гри, реалізує власні ігрові задуми.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»						
1.	Чітко вимовляє всі звуки рідної мови.					
2.	Знає і розрізняє всі голосні звуки.					
3.	Знає і розрізняє на слух тверді і м'які приголосні звуки.					
4.	Має розвинений фонематичний слух і мовленнєве дихання.					
5.	Розрізняє слова: «звук», «склад», «слово», «речення».					
6.	Визначає кількість слів у реченні і їх місце.					
7.	Визначає на слух кількість звуків, їх місце у слові (5-6-ти звукові слова).					
8.	Ділить слова на склади, визначає їх кількість у слові (2-3).					
9.	Визначає наголос (наголошений, ненаголошений склад).					
10.	Робить звуковий аналіз слів (за допомогою схем, фішок та без них).					
11.	Знає назви букв алфавіту. Читає склади, слова, речення.					
12.	Вживає синоніми, антоніми, епітети, метафори, омоніми, багатозначні слова, фразеологічні звороти, узагальнювальні слова складні слова.					
13.	Називає ознаки, якості, властивості предметів, явища, події.					
14.	Знає прислів'я, приказки, потішки, загадки, скоромовки, складає казки.					
15.	Знає формули мовленнєвого етикету, вживає лагідні слова.					
16.	Вживає всі частини мови і граматичні форми (рід, число, відмінок).					
17.	Утворює нові слова за допомогою суфіксів, префіксів, однокореневі та складні слова.					

18.	Розрізняє слова-назви, слова-дії, слова-ознаки, слова-помічники.					
19.	Вживає прості та складні (до 10-15 слів) речення зі сполучниками, сполучними словами, однорідними членами, прямою мовою.					
20.	Може скласти окличне, питальне, розповідне речення (за схемами та малюнками).					
21.	Вільно і невимушено вступає в розмову, використовує різні форми звертання, вміє запитати і відповісти на запитання.					
22.	Будує різні форми діалогу (полілогу) між 2-4 дітьми.					
23.	Складає різні види розповідей (описові, сюжетні, творчі, розповіді-міркування), переказує близько до тексту знайомі казки, оповідання.					
24.	Володіє навичками культури мовного і мовленнєвого спілкування.					
25.	Володіє навичками практичного спілкування в різних життєвих ситуаціях.					
26.	Має добре сформовані передумови читання та письма.					
27.	Рука готова до письма.					
<i>Середній бал</i>						
Підсумок						

РОЗДІЛ VIII. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

8.1. Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні її вступу до НУШ

Готовність дитини до школи та подальших шкільних навантажень – це досягнення нею психофізіологічного, інтелектуального та особистісного розвитку, які засвідчують її здатність бути активним суб'єктом шкільного життя взагалі та навчальної діяльності зокрема. Основними показниками, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні її вступу до НУШ є:

- сформовані основні фізичні якості, рухові уміння, культурно-гігієнічні, оздоровчі навички та навички безпеки життєдіяльності; здорова, не має хронічних хвороб;
- працездатна, утомлюється лише після чималого навантаження;
- сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини;
- сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, працелюбність, людяність, допитливість, ініціативність, справедливість, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самовладання, самоствалення, самооцінка, гідність, креативність.
- сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим; утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- сформований інтерес та вміння розуміти інших, бажання долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, вміння оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей, узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства;
- сформовані уявлення про природу планети Земля та Всесвіт;
- розвинута емоційно-ціннісна відповідальність екологічного ставлення до природного довкілля, сформовані навички дотримання правил природокористування;
- сформована готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою;

- сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва;
- розвинуті творчі здібності;
- сформовані елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички, самостійність, культура та безпека праці;
- сформовані навички культури споживання;
- сформоване вміння будувати дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами;
- сформовані доступні уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу;
- сформована здатність застосовувати отримані знання у практичній діяльності, володіти способами пізнання дійсності;
- розвинуте наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення;
- сформований інтерес до пошуково-дослідницької діяльності;
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації; має сформовані елементарні математичні уявлення, цілісну картину світу;
- сформована компетентна поведінка в різних життєвих ситуаціях;
- сформована культура мовлення та спілкування;
- засвоєні навички володіння елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях;
- сформовані загально-навчальні уміння: розуміє мету діяльності, планує і виконує необхідні дії, контролює та оцінює свої результати; доводить розпочате до кінця;
- сформовані організаційні вміння: уміє організувати робоче місце, орієнтується в часі, виконує вказівки педагога, вміє працювати з посібниками;
- спостерігається прагнення до утвердження у новій соціальній ролі – школяра; свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя; хоче йти у школу.